A°. 1861. N°. 288.

WOENSDAG — 4 DECEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

UTRECHT, Woensdag 4 December.

De tijding, uit N. Amerika aangebragt, dat kapt. Wilkes van de San Jacinto op eigen gezag zou gehandeld hebben, vindt in Europa weinig geloof. Spoedig zal daaromtrent meerder zekerheid zijn; intusschen zijn de eischen tot voldoening der geschonden eer door de Britsche regering naar Washington gezonden, maakt Engeland de noodige toebereidselen, en duren de beschouwingen over de regtskwestie voort.

Wat die laatste betreft, het is niet zonder belang er te herinneren aan de art. 2 en 3 van het Parijsche traktaat, waarin omtrent het zeeregt is aangenomen, dat neutraal goed aan boord van een vijandig schip, en vijandig goed aan boord van een neutraal schip niet mag worden genomen door oorlogvoerende partijen, maar dat oorlogskontrabande daarvan is uitgezonderd. — Dadelijk zijn bij de in N. Amerika gerezen geschillen in Mei de Engelschen door koningin *Victoria* gewaarschuwd, om geene officieren, soldaten, depeches, wapenen of krijgsvoorraad te vervoeren. Het is dus de eerste vraag, of de kommissarissen van 't Zuiden kontrabande kunnen genoemd worden? Men zal uit een heden uit Parijs ontvangen telegram zien, dat de N. Amerik. generaal *Scott* deze zaak ter sprake brengt. Maar dan nog, beweert Engeland, dat men een schip, dat zich aan het vervoer van oorlogskontrabande schuldig maakt, moet opbrengen, en door den regter over de beschuldiging moet beslist worden. Doch al die beweringen beteekenen weinig meer; de eer is in 't spel, en als bij bijzondere personen is het bij volken; als de eer in 't spel is, houdt redeneren meestal op. Eene vraag van belang is het echter, welke houding zal Frankrijk aannemen? Dat men zich daaromtrent in Noord-Amerika illusiën maakt, is ligt mogelijk; maar er is thans nog geen schijn van, dat Frankrijk de gelegenheid zou aangrijpen van een oorlog tusschen Amerika en Groot-Brittanje, om aan zijn ouden wrok tegen Albion lucht te geven, en op zijne beurt het Britsche luipaard een gevoelige les te bezorgen, gelijk de Russische en Oostenrijksche adelaren er sinds 1850 elk op hunne beurt een ontvingen. Intusschen is ook dat een gevaar, dat men te Londen even goed zal in 't oog houden, als het mogelijk verlies van Kanada, wanneer het tot een oorlog met de Unie is gekomen. Opmerkelijk is het, dat generaal *Scott* nog aan eene schikking gelooft.

Een Ital. blad betreurt de geschillen tusschen de kabinetten van Washington en Londen, omdat een oorlog tusschen Amerika en Engeland de beide meest liberale staten moet verzwakken en dit slechts dienen kan tot bevordering der belangen van het absolutisme in Europa, terwijl met name Italië er bij verliest, als de beide grootmagten, die als Italië's beste vrienden, het nieuwe koningrijk het eerst erkenden en 't best steunden, elkaâr gaan bestrijden. Italië behoeft nog zeer den steun van buiten, want de opstand in het Napelsche is nog steeds niet bedwongen, het nieuwe bewind in Zuid Italië voldoet er nog weinig, en door velen wordt met leedwezen gezien, dat de beslissing van het Romeinsche vraagstuk zoo weinig nog is gevorderd. — *Garibaldi* komt nu te Turijn; welke houding de volksman er weder zal aannemen is onzeker. Inmiddels hebben de diskussiën in het Ital. Parlement over Napels en Rome tot dusverre nog weinig gewigtigs opgeleverd. Uit Rome wordt gemeld, dat daar weder eene Italiaansch gezinde demonstratie in den schouwburg heeft plaats gehad.

In den Franschen senaat is het senaatsbesluit omtrent de stemming over het budget bij hoofdstukken ingekomen, eene verbetering, die voor een jaar reeds door de heeren *Darimon*, *Jules Favre*, *Picard*, *Hénon* en *Ollivier* was gevraagd.

De erkenning van *Couza* als vorst der Vereenigde Donauvorstendommen is door de Porte geschied, en de firman daaromtrent aan de Mogendheden geworden; de vereeniging wordt goedgekeurd voor het leven van den Vorst. Als de Vorstendommen willen vereenigd blijven, is het echter duidelijk, dat die band later niet meer zoo ligt kan verbroken worden. Integendeel blijft de vestiging van een krachtigen staat van Slavoniërs aan den Donau meer en meer waarschijnlijk en wenschelijk in de toekomst.

De sinds gisteren ontvangen **telegrafische depeches** laten wij hieronder volgen:

Turijn, Dingsdag. De diskussiën in de zitting der kamer van afgevaardigden waren heden zeer kalm en leverden heel weinig bijzonders op. Alleen werd de heer *Musolino* tot de orde geroepen omdat hij zich ongunstig over Frankrijk uitliet.

Londen, Dingsdag.

De *Times* zegt, dat zoo *Seward* hoopt Frankrijk over te halen partij voor Amerika te kiezen in den oorlog die volgen zal, de houding der Fransche pers hem wel uit den droom zal helpen. (Gister reeds in het eerste gedeelte onzer oplaag geplaatst.)

Marseille, Dingsdag. Uit Rome meldt men van den 30 Nov: De brieven maken melding van eene levendige demonstratie in den schouwburg, ter eere van een auteur met name *Savoie*, met driekleurige zinnebeelden, en kreten: *Leve Emmanuel*! De Romeinsche gendarmerie heeft eenige personen gearresteerd en den schouwburg doen ontruimen, en de Franschen waakten tegen eene hernieuwing op de straat. De Franschen zijn zeer waakzaam op de grenzen, om den overtogt van reaktionnairen te beletten.

Uit Napels meldt men van den 30 Nov.: Het officiële dagblad begint uitvoerige berigten te geven nopens de benden. 5000 à 6000 man zijn in Basilicate bijeengetrokken, in het bezit van geschut; maar zij worden nagezet. Het rapport van den kommissaris van financiën schat het deficit voor 1862 op 20 millioen ducati; een deel is reeds op onderscheidene wijze gedekt en men hoopt evenwigt te brengen tusschen inkomsten en uitgaven, door nieuwe imposten en eene belasting op de goederen in de doode hand.

Parijs, heden, Woensdag.

De *Moniteur* zegt, dat het berigt, dat de keizerin naar Nice gaat, onjuist is.

De Porte heeft aan de mogendheden mededeeling gedaan van den firman, waarbij legislatieve eenheid van Moldavië en Wallachije, voor den duur van *Cousa*'s regering, in het leven geroepen wordt.

De konsul der Vereenigde Staten heeft aan de bladen een brief medegedeeld, waarin generaal *Scott* verklaart, dat het onjuist is dat hij zou verklaard hebben, dat het kabinet van Washington de gevangenneming der zuidelijke kommissarissen, zelfs onder neutrale vlag, zou hebben bevolen. De generaal wist volstrekt niet wat de regering ten deze beslist had. Hij wijst verder op de noodzakelijkheid voor Amerika, om met Engeland op goeden voet te blijven, en hoopt dat de goede betrekkingen dan ook niet verbroken zullen worden. De kwestie is, of de gevangenen tot oorlogskontrabande gerekend worden, en hij ziet niet in, dat zij dat minder zouden zijn dan soldaten of kanonnen. Hij houdt zich echter overtuigd, dat zonder ernstiger aanleiding geen oorlog tusschen beide staten zal ontstaan.

Gister zijn de algemeene diskussiën in de Kamer over de begrooting voor Justicie geëindigd, die vooral over de rijkspolicie, de Zondagswet, de translateurs hebben geloopen. Heden begint de behandeling der artikelen. De heeren *v. Zuylen* en *de Brauw* zullen om politieke redenen tegen de begrooting stemmen, de heer *Westerhoff* om de uitgaven voor het Hoog Mil. Geregtshof en voor de cellulaire gevangenissen.

In de zitting is gister een voorstel ingekomen van de heeren *Delprat*, *Poortman*, *Blussé*, *Dullert* en *Hugenholtz* tot het houden eener enquête over de zeemagt van Nederland, en wel omtrent de volgende vraagpunten: 1. Welke zeemagt behoeft Nederland? 2. Welke is de tegenwoordige toestand van het materiëel onzer zeemagt en in hoever beantwoordt dit aan de behoefte? 3. Welke wijze van aanbouw van oorlogsbodems moet gevolgd worden?

Voor het verslag der zitting verwijzen wij naar het bijvoegsel.

— Z. M. heeft goedgekeurd de benoeming van *H. Zijp*, burgem. van Midwoud, tot sekr. dier gem.

— Z. M. heeft aan eene komm. uit de Staten der prov. Utrecht, belast met het onderzoek of de oprigting van een hoogheemraadschap van de Vecht mogelijk en wenschelijk is te beschouwen, magtiging verleend, om na de sluiting van de najaarsvergadering hare werkzaamheden voort te zetten.

— Z. K. H. de prins *van Oranje* heeft eergister, voor het eerst na zijne ongesteldheid, het paleis weder verlaten.

— Men verneemt van eene goed onderrigte zijde, dat bij een kon. besluit, in de maand Nov. genomen, belangrijke wijzigingen zijn gebragt in het reglement van het koninklijk instituut voor de marine te Willemsoord. Men voegt er bij, dat de minister voornemens is den duur van den kursus te verlengen, en dezen niet meer op drie, maar op vier jaren te bepalen. Ook zou de leeftijd, tot welken de adspiranten kunnen worden toegelaten, met een jaar worden vermeerderd. *A. C.*

— Uit eene goede bron verneemt men, dat bij gedep. Staten van Noord-Brabant in ernstige overweging wordt genomen, om pogingen aan te wenden, opdat de jaarwedden van de burgemeesters, wethouders, sekretarissen en ontvangers in dat gewest, welke in vergelijking met die van andere provinciën en ook met het oog op de vele en steeds toenemende werkzaamheden en de verantwoordelijkheid aan die betrekkingen verbonden, laag zijn, over het algemeen in billijkheid worden verhoogd.

— De gemeenteraad van 's Hage heeft eergister met 19 tegen 12 stemmen bepaald, een adres aan de Tweede Kamer der Staten-generaal te rigten, verzoekende niet-aanneming van het ontwerp tot onteigening van gronden voor den spoorweg Leiden-Woerden.

---

*— De alg. beraadslagingen over de begrootings wetten zijn afgeloopen; de diskussie over de afzonderlijke wetten blijft echter nog de aandacht op de stelling der regering in zulke mate hechten dat wij het volgend schrijven uit 's Hage gaarne eene plaats inruimen, omdat het op onderscheiden plaatsen met onze meening vrij wel overeenkomt. Wij maken echter den inzender opmerkzaam, dat de »gematigheid en de echt vrijzinnige geest" der regering ons niet duidelijk zijn gebleken in de zaak van Delft, terwijl wij het niet zoo duidelijk vinden, dat, na 't geen er geschied en vooral ook gezegd is, de meerderheid de politiek der geheele regering zal zijn toegedaan. Wij zijn evenwel groote tegenstanders van die gedurige ministeriële veranderingen, en wenschen zeer hartelijk, dat daaraan eens een einde kome. Hoe zal dat kunnen? Wanneer een kabinet op eene krachtige en goed aan een gesloten meerderheid in de Tweede Kamer kan rekenen; en wij wenschen eene ontbinding der kamer, opdat die meerderheid zich kunne vormen, en in de rigting dier meerderheid de regering worde gevestigd. Wij laten thans den brief hier volgen:

»*'s Gravenhage 2 December.*

»Eene geheele week is door de Tweede Kamer aan de algemeene beschouwingen over de begrootingswetten besteed. Met de meeste belangstelling zag men ze tegemoet. Hiervan getuigden de voltallige kamer, de druk bezochte tribunes, de uitgebreide verslagen, die elken avond het verhandelde mededeelden.

Het in April jl. opgetreden kabinet had kort te voren een' zijner leden verloren, dengene, die voor velen het hoofd, voor allen de welsprekende woordvoerder van het ministerie was. Tegenstrijdige geruchten liepen omtrent de reden dier aftreding. Wel wist men dat het gold een verschil over de koloniale staatkunde tusschen dien staatsman en den minister van koloniën gerezen, maar de gebeurtenis zelve zoo kort vóór de behandeling der begrootingen en zoo weinige maanden nadat verklaard was, dat omtrent de koloniale politiek volkomen eenstemmigheid in het kabinet heerschte, wekte bevreemding. Het raadsel zou thans worden opgelost.

»Daarenboven werd de koloniale rigting van den minister van koloniën met meer dan gewone hevigheid in verscheiden bladen bestreden. Een van deze vooral, het *Nieuwe Dagblad van 's Gravenhage*, bekend als het orgaan van den voorlaatsten minister van koloniën en berucht wegens de bekwame, maar veile pen die het schrijft, vond geene uitdrukking te sterk, geen woord te grof om de politiek en den persoon van den nieuwen minister te brandmerken. Men stelde den heer *Loudon* voor als een' slooper van het bestaande. Onrust werd in den lande verspreid, men trachtte eene agitatie op koloniaal terrein in het leven te roepen en de natie voor het verlies der koloniale baten bevreesd te maken. Ook hieromtrent was licht noodig.

»Er was meer. Uit de rede, met welke de min. van financiën de begrootingswetten had ingediend, was gebleken dat de financiële uitkomsten van het jaar 1861 verre beneden de ramingen gebleven waren. Een tekort van vijf à zes millioen was door de regering gekonstateerd. En hoewel de aanvankelijke bezorgdheid door deze mededeeling verwekt, reeds eenigzins was geweken, zoo waren toch nadere geruststelling en inlichtingen ook hieromtrent noodzakelijk.

»Maar bovenal bestond twijfel, of de regering wel genoegzame kracht bij die eerste beslissende ontmoeting met de volksvertegenwoordiging zou bezitten. De beteekenis, door de antecedenten van den heer *v. Zuylen* aan dit Kabinet gegeven, had het, zoo meende men, door de aftreding van dien staatsman verloren, den steun zijner begaafdheden miste het. De voorloopige verslagen der Kamer, de toon in 't bijzonder van het verslag over de begrooting van binnenlandsche zaken, deden vreezen dat gemeen overleg tusschen dit ministerie en deze Kamer onmogelijk was geworden. Het antwoord van den heer *v. Heemstra* getuigde van toorn, niet van het bewustzijn van kracht. Men verwachtte dat reeds dadelijk uit den loop der algemeene beraadslagingen zou blijken van de onmogelijkheid voor dit Kabinet om de regering te blijven voeren.

»En welke is nu de uitslag geweest? Heeft de regering blijken gegeven van stelselloosheid, zwakheid en onkunde? Het tegendeel is waar. Fel bestreden, heeft zij zich met klem en waardigheid verdedigd. Heigeen duister was, werd meerendeels in een helder licht gesteld. Omtrent het ontslag van den heer *v. Zuylen* kan geen twijfel meer bestaan. De koloniale staatkunde der regering werd breedvoerig en duidelijk door den heer *Loudon* ontwikkeld. De aftreding van den minister van buitenl. zaken schijnt, in stede van zwakheid, meer kracht en éénheid te hebben gegeven. Eene waarlijk liberale staatkunde blijft de leidende gedachte van het ministerie.

»Meerdere leden der vertegenwoordiging gaven dan ook hun vertrouwen te kennen. Door degenen, die tot de uiterste liberale partij behooren even als door hen, die elken vooruitgang op koloniaal gebied schuwen, werd het daarentegen aangevallen. En juist dit verschijnsel strekt ten waarborg, dat de meerderheid der kamers en der natie de politiek der regering zijn toegedaan. Onze natie is afkeerig van uitersten. Zij wil niet hollen, maar ook niet stilstaan. Zij wil toepassing der grondwet in liberalen zin, maar zij keurt af, dat zekere partij zich het monopolie van het liberalisme toeëigent en dat mannen van die partij zich aan de kroon willen opdringen. Zij wenscht behoud der voordeelen, direkte en indirekte, welke de overzeesche bezittingen thans aan het moederland verschaffen, maar zij wil niet de oogen sluiten voor verbeteringen van het bestaande stelsel, voor de ontwikkeling en de beschaving der Javaansche maatschappij, die oplossing van dat stelsel eens ten gevolge moeten hebben. Zij is eindelijk afkeerig van het spel dat in de laatste jaren met onze staatsinstellingen ten behoeve van persoonlijke eerzucht is gedreven. En waar zij vastheid van beginselen, eerlijkheid en gematigdheid in hunne toepassing, een' echt vrijzinnigen geest bij de regering aantreft, daar verlangt ze niet de gedurige afwisseling van ministers bestendigd te zien, die zeker niet tot de hechtheid van het staatsgebouw kan bijdragen.

»Op de algemeene beraadslagingen komen wij misschien met een woord terug."

— Er gaan thans geregeld vier treinen per dag heen en weêr van Maastricht naar Luik.

— Zondag is te Vlissingen het nieuwe kerkgebouw der Herv. gemeente plegtig ingewijd, waarbij Ds. *v. Toorenenbergen* de redevoering hield.

— In de verl. Zaturdag gehouden vergadering der natuurkundige afdeeling van de kon Akademie van Wetenschappen is o. a. ingekomen eene missive van den minister van binnenl. zaken, waarin Z. E. zijn dank betuigt voor het uitgebragte rapport omtrent het keuren van levensmiddelen. De minister verklaart zich met dat rapport geheel te vereenigen, en daarvan gebruik te zullen maken bij het opstellen van een ontwerp van wet betreffende de medische policie.

De heer *Harting* heeft, ook namens den heer *Staring*, de resultaten medegedeeld van een geologisch onderzoek, 't welk gedaan is ten gevolge eener missive van de kommissie van de Staatsspoorwegen. Dit rapport zal in de verslagen en mededeelingen worden opgenomen. — Een gelijk besluit is genomen ten aanzien van eene mededeeling van den heer *C. D. Mayer*, betreffende een scheikundig onderzoek van water uit eenen artesischen put te Samarang, waaromtrent door den heer *v. d. Boon Mesch* rapport is gedaan.

De heer *van Breda* heeft mededeeling gedaan van een den 21. Oktober jl. in de Académie des Sciences te Parijs uitgebragt rapport, betreffende een zeer sterken induktie-toestel, door welks werking glas van 4½ a 6 duim dikte doorboord werd. De spreker heeft dit doorboorde glas mede ter tafel gebragt.

Door den heer *v. Baumhauer* is eene bijdrage van den heer *G. J. Mulder* »over scheikundige werktuigen" voorgelezen.

De heer *Vrolik* heeft zijne vroeger toegezegde waarnemingen medegedeeld, betreffende den vorm der schedels bij de inboorlingen van Nieuw-Guinea. De spreker heeft daarbij de schedels van Papoes, Alfoerezen en Benkoelezen vertoond.

De heer *van Hasselt* heeft eene bijdrage aangeboden omtrent de vroeger door hem vertoonde zoogenaamde Slangenbekers van Ceylon — en de heer *Staring* eene bijdrage, omtrent versteeningen in de krijt-formatiën van Maastricht gevonden en bewaard in het museum van fossilia van Teylers Stichting. Deze twee bijdragen zullen in de verslagen en mededeelingen opgenomen worden.

†— De inzameling ten behoeve van Protestantsche predikanten en predikants-weduwen in Moravië, hier te lande, heeft de zeer aanzienlijke som opgebragt van ruim *tienduizend gulden*, die door tusschenkomst van den heer *Fruitier de Talma* alhier aan het komitee te Basel zijn overgemaakt.

*— Met genoegen vernemen wij, dat een geacht en ijverig winkelier te Breukelen, die onlangs door de regtbank verwezen was naar den prokureur-generaal, ter zake van valschheid in een authentiek geschrift, als zoude hij het cijfer der kannen gedistilleerd in een geleibillet hebben veranderd, door het hof in raadkamer buiten vervolging gesteld is. Mr. *J. J. van Meerbeke* diende de daartoe strekkende memorie van suggestie in.

— Zaturdag avond zijn van Vlissingen, te Middelburg gevankelijk binnengevoerd de HH. *J. P. S.*, benevens diens zoon *P. S.*, beide vice-konsuls van verschillende buitenlandsche mogendheden en scheepsmakelaars aldaar, de ware oorzaak van deze inhechtenisneming, die veel opzien baart, is voor alsnog onbekend.

— De Hooge Raad der Nederlanden heeft gister een arrest vernietigd van het hof in Utrecht, waarbij *T. de Lang* is veroordeeld tot eene cellulaire gevangenisstraf van een jaar, ter zake van enkelen diefstal, en de zaak verwezen naar het hof van Gelderland.

— In het Weijboschbroek bij Schijndel werd de wachtmeester der kon. marechaussée op surveillance zijnde, door 8 personen, die met geweren gewapend waren, aangerand. Ofschoon 4 er van de geweren op den wachtmeester aanlegden, schroomde hij niet hen aan te tasten; hij vatte er een, en een tweede is reeds in arrest.

— De *Surin. Ct.* schrijft:

Het is den lezers bekend, dat de rivier Tappanahony, bij den grooten waterval »Porigoedoe," zich in de Marowyne stort; welk laatste te dier plaatse van de boschnegers den naam heeft bekomen van Lawa, naar eene stevige houtsoort, waaruit zij de punten hunner pijlen vervaardigen en die aldaar overvloedig wordt aangetroffen. De naam van Lawa, voor de Marowyne, komt trouwens op geen kaart voor. Onze Fransche naburen wilden steeds de Tapanahony als den hoofdstroom en derhalve als de voortzetting der Marowyne doen voorkomen, waardoor een gedeelte van het grondgebied van Nederl. Guyana hun zou ten deel vallen. Om deze kwestie te beslissen is voornamelijk de vereenigde Fransche en Nederl. kommissie, in de algeloopen maand, naar de Marowyne vertrokken, en het mag van belang geacht worden, dat uit de door haar gedane waarneming voldingend bewezen is, dat de dus genoemde Lawa de voortzetting der Marowyne is, waardoor het feit ten onzen voordeele is beslecht.

*— De *mail* van Oktober heeft de volgende tijdingen uit Zuid-Afrika medegebragt: »De zaak van ds. *van der Hoff* van Potchefstroom — eigenlijk eene kleine huisselijke twist — welke door de kleine Engelschgezinde partij, tot een groot schandaal was uitgesponnen, heeft, op het drijven van een tweetal vijanden van den leeraar, eene kerkvergadering te Pretoria noodzakelijk gemaakt. Eene groote belangstellende menigte der parochianen van ds. *v. d. Hoff* was naar Pretoria gevloeid. Met eenparige stemmen — op eene na — aarzelde de kerkvergadering in geenen deele om alles, wat tegen den leeraar was gedaan of beraamd, af te keuren. Naauwelijks was dat onder de menigte bekend, of een algemeen gejuich ging op, men mag zeggen van de geheele bevolking. Het heet bij velen »nu de ou de leeraar weder in zijne eer hersteld is, zal alles wel weder goed gaan".

»Twee gemeenten hebben weder een leeraar gekregen, namelijk die te Cradock, waar de weleerw. *Du Plessis* door ds. *A. Murray* is vervangen. In grooten getalen was de gemeente opgekomen, men kon het getal wagens niet tellen. Ook ds. *Luckhoff*, die te Colesberg benoemd is, heeft aldaar zijne intrede gedaan. Ingezegend door den konsulent ds. *W. Murray* heeft ook zijn weleerw. voor een overgroot gehoor zijne intrede gedaan, tot stichting van zijne hoorders. Sedert anderhalf jaar was die gemeente van een' leeraar verstoken — doch zeer vele gemeenten in de Kaapkolonie zijn nog steeds zonder herder en zelfs zonder schoolonderwijs."

*— De opvoeringen van het Hollandsche tooneelgezelschap, onder leiding van den heer *de Vries*, vinden hier dezen winter weder evenzeer de welverdiende deelneming van een talrijk publiek, als in vorige jaren. De ijver der verschillende leden, waaronder wij hier slechts de dames *Kleine, Albregt-Engelman* en *Golz-Scheps*, de heeren *Albregt, Metsch, Moor* en *Barbiers* noemen, ofschoon alle leden zonder onderscheid hunne krachten inspannen tot het verkrijgen van een goed geheel, wekt die sympathie duidelijk, te meer, daar de keuze der stukken meestal gelukkig is. — Eene leemte is in dit speel-saizoen echter door den heer de *Vries* aangevuld. Wij hebben namelijk nog niet gewaagd van de keurige dansen, die in de voorlaatste week door het ballet van den Rotterdamschen schouwburg hier werden uitgevoerd, ofschoon ook dit deel van 't personeel, onder direktie van den heer *de Vries* gesteld, zeer den lof verdiende en warme toejuichingen mogt inoogsten. Heden avond wordt niet een divertissement gegeven, maar is een ballet als slot der Hollandsche voorstelling aangekondigd, dat de deelneming in de representatie door de afwisseling zeker nog zal vermeerderen.

— Uit Stoutenburg schrijft men, dat aldaar een groote vos is geschoten.

— Als een middel om schoorsteenen te verhinderen, die niet geveegd behoeven te worden en geen gevaar voor brand opleveren, moet men volgens een Saksisch dagblad bij het bouwen van een schoorsteen de kalk, die men daartoe bezigt, vermengen met zout, als wanneer de schoorsteen nooit behoeft schoongemaakt te worden, dewijl bij vochtig weder het zout zich oplost en het roet afvalt. Een schoorsteen, die voor dertig jaren op deze wijze werd gebouwd, is sedert elken winter gebruikt zonder geveegd te worden, en niet het minste gevaar van brand was te vreezen.

WATERHOOGTE.

Arnhem 3 *Dec.* 2.78 El + AP., 9.75. Gew. 4 ...
Rijnhoogte te Keulen 3 Dec. 11 voet 6 dm.

In een bijvoegsel, komen heden voor: het verslag van de zittingen der Tweede Kamer van gister; van de Prov. Staten van Utrecht van den 20. Nov. en van den gemeenteraad van Amersfoort van ... Dec.; — terwijl daarbij is gevoegd eene verklaring van de mem. van beantwoording der regering op de onteigeningswet van Leiden-Woerden.

MADRID, 27 November.

De schatkist verkeert in deerniswaardigen toestand. De heer *Salaverria* zal ult. Dec. voor het minst 300 millioen realen noodig hebben en er is geen maravedi in kas. De provinciale banken willen niet leenen, en eene leening in het buitenland zou al ook niet veel kans hebben. De gelden, sedert twee jaren door den verkoop der nationale goederen opgebragt, zijn als water weggegaan en volstrekt niet gebruikt voor werken van algemeen nut, gelijk beloofd was.

TURIJN, 30 November.

In de Basilicate duurt de strijd met de roovers voort. De bende van *Borjes*, van *Crocco* of van *Langlois* is niet sterk genoeg, en heeft niet genoeg invloed op de bevolking om iets degelijks te verrigten. Zij heeft vijf of zes dorpen geplunderd en is op andere punten teruggedreven, eenmaal zelfs met een verlies van 48 man.

Uit Rome schrijft men, dat de pauselijke troepen, uitgezonderd de vreemde zouaven en de gendarmen, allen Italiaanschgezind zijn, zoodat van de 12,000 man geen 2000 den paus getrouw zouden blijven als het tot het uiterste kwam.

BERN, 29 November.

De Fransche regering heeft verklaard, dat het gebeurde bij Jussy het gevolg was van eene vergissing, dat de gendarme, die de grens overschreden had, daarvoor gestraft en de smokkelaar in vrijheid gesteld is.

WEENEN, 1 December.

De resultaten, welke de regeringsmaatregelen in Hongarije gehad hebben, zijn niet zeer geschikt, om de hoop ingang te doen vinden, dat het gelukken zal eene partij in het leven te roepen, die, het Oktober-diploma tot punt van uitgang nemende, zich aan de regeringspolitiek zou aansluiten. Het land is wel rustig en de buitengewone regtbanken hebben nog slechts in een paar gevallen van ondergeschikten aard moeten oordeelen, maar op den bodem woelen de oude elementen voort. De partij der wetten van 1848 wil van geen vergelijk weten. Eerst wil zij die wetten gehuldigd zien en dan eerst zou zij in eene herziening toestemmen. De partij van 1847 is echter sterker geworden dan vroeger, en heeft vooral vele magnaten tot zich zien toetreden. Zij wil de herstelling der konstitutionnele autonomie van 1847. De koncessiën, die zij der regering doen wil, zijn: herziening der wetten van 1848 *voor* de krooning, opheffing van art. 3 dier wetten en oplossing der geschillen tusschen vorst en volk op den rijksdag. Zij stelt op het oogenblik ook hier veel moeite in het werk om haar programma in de onderscheidene kringen ingang te doen vinden.

Er zullen hier bladen worden in het leven geroepen in de Boheemsche, Hongaarsche, Poolsche en Servische talen, naar men meent, door de regering.

De wapenen, welke in 1848, na de verovering dezer stad, aan de nationale garde waren ontnomen en sedert in het tuighuis bewaard werden, worden thans weder aan de eigenaren, tegen afgifte eener kwitantie, ter hand gesteld.

BERLIJN, 2 December.

In de politieke kringen alhier gelooft men, dat na een hevigen depêchen-oorlog, Amerika in de zaak van de Trent toch eindelijk zal toegeven.

Het plan tot bebouwing der hoofdstad is definitief goedgekeurd. Daarbij is tot beginsel aangenomen, op de nog vrije en weinig bebouwde terreinen zooveel mogelijk breede straten en groote pleinen aan te leggen.

De Badensche troonrede met hare paragraaf over de Duitsche zaak heeft een zeer goeden indruk gemaakt.

De heer *Anton Hoffman* te Bromberg (Pruisische prov. Posen) heeft eene nieuwe geschutsoort, door hem »Rüstgeschütz" genaamd, uitgevonden. Het bestaat uit 50 geweerloopen, die gelijktijdig geladen en te gelijk afgevuurd worden, alles in een korten tijd eener halve sekonde. 3 man tot bediening en 2 voor de bespanning zijn voldoende; het geschut rust op eenen wagen, terwijl de bedieningsmanschappen door ijzeren platen tegen het vijandelijke vuur gedekt zijn. De dragt is 1500 voeten.

Binnen kort zullen de Moldo-Wallachijsche kamers bijeenkomen, nadat eerst nog eenige ondergeschikte moeijelijkheden uit den weg geruimd zullen zijn, daar de Porte alles vermijden wil, wat de tijdelijke vereeniging tot eene duurzame zou kunnen maken.

Uit Petersburg meldt men van den 27 Nov., dat de grootmeester der policie te weten was gekomen, dat zeker generaal op een bepaald uur ten zijnen huize eene vergadering zou presideren van de vereeniging het Groot-Rusland, die heimelijk een blad van denzelfden naam uitgeeft. Hoewel dadelijk maatregelen genomen werden, heeft men toch niet de leden op heeter daad kunnen betrappen en zich daarom alleen van den generaal en de papieren van het genootschap meester gemaakt.

LONDEN, 2 December.

Het gebeurde met de Trent heeft de regering niet bijzonder verrast. Zij had reeds vernomen, dat Amerikaansche kruizers op de West-Indische paketboot loerden, en meende ook dat de James Adger, die onder voorwendsel van eenige reparatiën te Southampton was binnen geloopen, plan had haar te gemoet te gaan, waarom een oorlogschip reeds bevel had ontvangen op de bewegingen van dat schip te letten en des gevorderd de Trent te dekken.

De mate van verontwaardiging alhier staat gelijk met die van den overmoed te Nieuw-York. In een der schouwburgen van Groot-Brittannië's hoofdstad werd, op een avond der vorige week, tusschen de bedrijven van het vertoonde stuk, het geheele verhaal van de lotgevallen van de Trent en de heeren *Mason* en *Slidell* voorgelezen, hetgeen op het publiek zulk een indruk maakte, dat verscheidene sprekers optraden en een schitterende voldoening van Noord-Amerika eischten, waarna al de aanwezigen in koor het *God save the Queen* aanhieven.

De *Economist* zet heden ook uiteen, dat ofschoon oorlogskontrabande mag worden in beslag genomen, waaronder ook soldaten en matrozen in aktieve dienst worden gerekend, en ook depeches mogen worden opgeligt, als die door eene oorlogvoerende magt aan zijne onderdanen worden gerigt, de zuidelijke kommissarissen onder geene van beide rubrieken vallen; eene levende depeche kent men niet, en dan nog begaven de kommissarissen zich naar een onzijdigen staat.

Dat kapitein *Wilkes*, overeenkomstig zijne instruktiën zou gehandeld hebben, gelijk van vele zijden beweerd wordt, is nog gansch zoo zeker niet. Uit Nieuw-York althans wordt gemeld, dat, toen hij met zijn schip te Monroe aankwam, hij zich eerst aan land begaf en eene bijeenkomst had met generaal *Wool*, bij welke gelegenheid hij zijne meening te kennen gaf, dat hij goed gehandeld had, dat hij, te regt of te onregt, zich van dien buit had moeten meester maken, en, had hij verkeerd gedaan, welnu, dan kon hem niets meer gebeuren dan dat hij wierd afgezet.

In de haven van Portsmouth liggen thans 4 fregatten met 250 stukken en 7 oorlogstoomschepen, allen van de eerste soort; vervolgens nog 6 linieschepen en kleine fregatten en korvetten, ter sterkte van 761 st., een groot aantal kanonneerbooten met 784 st. en 21 ijzeren kanonneerbooten.

Het verbod van uitvoer der salpeter keurt *The Times* zeer goed. »Bijna al de salpeter, die in de wereld verbruikt wordt, komt uit Oude, en Engeland heeft dus, om zoo te zeggen, het monopolie van dit artikel. De Amerikaansche Regering schijnt zich echter voor langen tijd te hebben willen voorzien, want de geheele voorraad, die zich hier te lande bevond, zou binnen veertien dagen naar Amerika zijn verscheept, wanneer de Engelsche Regering geene maatregelen had genomen."

Een korrespondent van een der Engelsche dagbladen vestigt de aandacht op de groote hoeveelheden lood, die voor Amerikaansche rekening worden gekocht. In Engeland begonnen die aankoopen in het begin van November, in Duitschland in Oktober. De schrijver vraagt, of tusschen deze zaak en de daarop gevolgde beleediging der Engelsche vlag, ook verband kan bestaan.

Uit Lissabon wordt gemeld, dat de infant dom *Augusto* nog zeer ziek is en zijn toestand bedenkelijk geacht wordt.

PARIJS, 2 December.

De senaat is gisteren bijeengekomen en heeft mededeeling ontvangen van het ontwerp in zake de veranderingen in de behandeling van het budget.

Men zegt dat de regering voornemens is, een kongres der groote mogendheden bijeen te roepen om over het in het leven roepen van een monarchaal bewind in Mexiko te beraadslagen.

Men zegt, dat prins *Napoleon* gisteren den keizer heeft willen overhalen, de zuidelijke Staten van N.-Amerika niet te erkennen.

De Engelsche gezant te Washington heeft dadelijk, nadat hij het gebeurde met de Trent vernomen had, voldoening geëischt. Het antwoord daarop was bij de afzending der jongste berigten nog niet bekend. Intusschen zitten de Zuid-Amerikaansche kommissarissen op het fort Monroe gevangen.

De *Patrie* bevat, naar een officieel dokument, eene opgave van den staf van den generaal *Mac-Clellan*, opperbevelhebber der troepen van de Ver. Staten. Zij is als volgt: *Marcy*, brigadier-generaal; *Stoucman*, idem, komm. der kavallerie; *v. Vliet*, kwartierm.-generaal; *Seth Williams*, adj.-generaal; *Colburn*, luit.-kolonel; *Hudson*, idem; *Sweitsew*, idem; kapitein *Louis Philippe d'Orleans*, graaf van Parijs; kapt. *Robert d'Orleans*, hertog *van Chartres*, beiden aides-de-camp.

Volgens een verslag van den min. van financiën aan den keizer, bevonden zich ult. Dec. 1860 hier te lande 4327 vereenigingen tot onderlinge ondersteuning, met 559,820 leden, waarvan 65,137 bijdroegen zonder op ondersteuning aanspraak te maken. Onder de overige 494,683 leden zijn 75,400 vrouwen. Het gezamenlijk kapitaal beliep 35,404,037 frs.

Een geschenk der schoenmakers alhier aan *Garibaldi*, een paar met de uiterste zorgen bewerkte rijlaarzen, is door den ex-diktator met de meeste welwillendheid aangenomen, omdat hij prijs stelt op zulk eene waardering van wege het volk ondervonden.

Volgens de *Progrès* van Lyon, is de prokureur-generaal *Dupin* door eene beroerte getroffen.

Het dagblad, dat wordt vervolgd wegens het onjuiste berigt van het gebeurde op eene kostschool, is *le Temps*.

De te Beaume gevestigde vereeniging van wijnhandelaren heeft bekend gemaakt, »dat de wijnen van 1861 kunnen gerangschikt worden onder die der opmerkelijkste jaren. Zij bezitten alle hoedanigheden welke hen onder de beste soorten zullen doen tellen." Aangezien hetzelfde ligchaam ten vorigen jare eerlijk genoeg was om de verklaring af te leggen, »dat de wijnen van 1860 zoo slecht waren, dat zij geen aanspraak mogten maken in den handel gebragt te worden," zal men ook wel eenig vertrouwen kunnen stellen in de gunstige getuigenis over dit jaar.

Ten gevolge van een spoorweg-ongeluk bij Amiens zijn 2 spoorweg-beambten wegens nalatigheid elk tot 1 jaar en een derde tot 3 maanden gevangenisstraf veroordeeld.

Een aanzienlijk jong mensch heeft alhier de weddenschap gedaan in 24 uren van Parijs naar Orleans te zullen wandelen, met slechts één uur rust; door eene berline gevolgd, om het oog te houden op de wandeling, heeft de jonge mensch met glans de wandeling in ruim 20 uur volbragt, zonder eenig bezwaar voor zijne gezondheid.

Het *Mémorial Bordelais* vermeldt, dat bij St. Sevier, een oud soldaat, uit den tijd van *Napoleon I* leeft, die een houten been, kunstarm, een glazen oog, een geheel valsch gebit en een zilveren neus heeft.

BRUSSEL, 3 December.

Heden avond is hier eene groote serenade voor het hôtel van den Italiaanschen gezant, graaf *de Montalto*, gebragt, waartoe eenige voorstanders van Italië's onafhankelijkheid hadden besloten, bij gelegenheid dat dit koningrijk door de Belgische regering is erkend. Eene zeer talrijke volksmenigte woonde deze demonstratie bij en juichte de uitgevoerde muziekstukken, waartoe de voornaamste muziekgezelschappen dezer stad medewerkten, herhaaldelijk toe met de kreten: »Leve Italië! leve *Garibaldi!*" Na afloop der serenade, werden de uitvoerders daarvan door den heer *de Montalto* verzocht binnen te komen, en werden van weêrszijden redevoeringen gehouden, betuigingen bevattende van de onderlinge sympathie der Italiaansche en der Belgische bevolking.

De brand te Antwerpen van Maandag avond in het Entrepot is noodlottig geweest, daar het Entrepot geheel in de asch is gelegd. De brand ontstond, om half 6 ure, in de suikerraffinaderij ten zuiden van het dok en een uur daarna deelden de vlammen zich mede aan het nieuwe uitgestrekte Entrepot *St. Felix*. Twee uren later was van het geheele Entrepot niets over dan een puinhoop. Bij het nederstorten van den gevel der raffinaderij zijn eenige menschen omgekomen. De pakhuizen van de heeren *Simons* en *Dankaert* zijn door de spoedige hulp bewaard gebleven. De schade wordt op 10 à 15 millioen frs. begroot. Gebouwen en goederen zijn bij de Antwerpsche assurantie-Maatschappij verzekerd. De wind was noordelijk, anders hadden de schepen in het dok groot gevaar geloopen. De hitte was zoo verzengend, dat de matrozen het in de masten niet konden uithouden.

*** De jongste storm heeft van Vlaardingen zeer zware offers geëischt. De haringhoeker *Cornelia Maria*, gezagvoerder *Jan Bos Jr.*, bevond zich na lange afwezigheid met eenr rijke lading op de terugreis naar het vaderland ter hoogte van Texel. Door den hevigen storm overvallen, werd het schip op de Haaks geworpen en reddeloos verbrijzeld. Al de *vijftien* schepelingen vonden den dood in de golven. Zes vrouwen verliezen door deze ramp haar steun en haar brood, eene van haar: man en zoon te gelijk. Allen zien met diepe droefheid en groote bekommering den bangen winter te gemoet: voor hare talrijke kinderen hebben zij geen kostwinner meer. Haar eenige hoop is, naast God, op het medelijden en de milddadigheid van hare landgenooten gevestigd.

Nederlanders, een ernstig beroep op uwe weldadigheid werd nooit te vergeefs gedaan. Beschaam ook nu de hope dier arme weduwen niet!

Tot het ontvangen der liefdegiften hebben zich bereid verklaard de Heeren:

M. COHEN STUART, Predikant te Rotterdam.
J. P. HASEBROEK, Predikant te Amsterdam.
W. H. KIRBERGER, Boekhandelaar aldaar.
E. PIJNAPPEL v. VOORTHUIJSEN, Predikant te Nijmegen.
H. LA FOIS, te Nieuwediep.
H. P. VAN STOCKUM, Boekhandelaar te 's Hage.
Gebroeders MULLER, boekhandelaars te s Bosch.
K H. SCHADE, Kalverstraat boven D. 7. Amsterdam.

*** Nog versch liggen ons allen de hevige gewoed hebbende stormen in het geheugen en het groote aantal slagtoffers die zij gekost hebben. Slechts zelden worden de ijverige pogingen op waren prijs geschat van hen, die geheel belangeloos den dood trotseren, alleen met het doel om hunne medemenschen ter hulp te snellen; slechts zij, die met onze gevaarlijke kusten bekend zijn, en een van die stormen aldaar hebben bijgewoond, kunnen er over oordeelen welk een moed er vereischt wordt, om hen te durven trotseren. — Een van die menschlievende daden is dan wederom door eenige wakkere mannen, hoewel geen zeelieden zijnde, in het Goereësche gat uitgevoerd: de Heer *P. Caland*, Ingenieur van den waterstaat, heeft teregt begrepen, dat zulk een heldenmoed niet in vergetelheid moest blijven, en geeft er daarom berigt van in de *N. R. C.* van 3 Dec., 't geen hier in zijn geheel volgt:

Mijnheer de Redacteur!

Onder de loffelijke pogingen, die tijdens de jonste zeerampen op onze kusten, tot redding van schipbreukelingen zijn aangewend, mag, dunkt mij, de de volgende niet onvermeld blijven, waarvan ik, onlangs op Goedereede zijnde, kennis bekwam.

In den vroegen morgen van den 4 dezer maand strandde, ten gevolge der stormen van den 2. en 3. te voren, in den buitenmond van het Nieuwe of Noordergat in het Goereesche zeegat, tegen den zuidwal van den Westplaat, het Noordsche barkschip *Colonist*, gezagvoerder LAGAARD.

Dit werd bij het aanbreken van den dag ook van het Goereesche havenhoofd ontdekt. Aan dat hoofd woont C. LOKKER Jz, een in dienst der provincie Zuid-Holland bij de belangrijke zeewerken op Goedereede geplaatst werkman. — Zoodra deze het ongeval ontdekte, besloot hij pogingen in het werk te stellen tot redding der bemanning van het gestrande schip, wel wetende dat het schip op de plaats waar het zat, spoedig door de zee uit elkander zou worden geslagen.

Maar in de haven was op dat oogenblik slechts beschikbaar een overdekte aak, weinig grooter dan eene gewone peil- of roeiboot, en een persoon tot wien C. LOKKER zich om medewerking wendde, weigerde met hem te gaan.

Hij ontbood daarop zijnen te Goedereede wonenden broeder M. LOKKER, en slechts van dezen en nog een jongen, A. VAN LEEUWEN, vergezeld, stak hij ten ongeveer half acht uur in de bedoelde aak van wal, koers zettende naar het wrak, dat zich op bijna twee uren afstands van het Goereesche havenhoofd in zee bevond.

Eerst ging alles wel; maar hoe verder men buiten kwam des te hooger liep de zee en des te heviger was de branding op en tusschen de banken en platen, waarmede de mond van het Goereesche gat als bezaaid is.

Driemaal werd het nietige bootje door de zee teruggeslagen en tot omkeeren genoodzaakt; eenmaal sloeg de aak bijna om en dacht men niets anders dan te zullen verdrinken, maar telkens werd de zaak op nieuw beproefd en aangevuurd door het noodgeschrei der bemanning, gelukte het *ten vierden male* het reeds op zijde liggende en lekke wrak te bereiken. — Een gedeelte der bemanning kwam met veel moeite, zonder iets te kunnen medenemen, in de aak over en het overige in een scheepsbootje (een zoogenaamde Noordsche vlet) dat op sleeptouw werd genomen

Dadelijk werd de terugtogt aanvaard, en zoo werd omstreeks den middag de geheele bemanning, bestaande uit elf personen, behouden te Goedereede aan wal gebragt.

Ten twee ure na den middag was van het wrak geen spoor meer te vinden.

Eene daad van zoo edelmoedige zelfopoffering

verdient opzettelijke vermelding, te meer omdat de man, die haar, met eene aan roekeloosheid grenzende vermetelheid, bedreef, een braaf, zeer oppassend huisvader is, die in zijnen werkkring steeds uitmuntende diensten bewijst. Mijne betrekking tot de Goereesche zeewerken heeft mij meermalen daarvan de overtuigende bewijzen geleverd.

Gehuwd en vader van vijf kinderen, heeft hij bovendien niet geaarzeld zich, in weerwil van een matig loon, onlangs nog geheel belangeloos te belasten met de zorg voor eene wees, een kind zijner overledene zuster.

Tweemaal heeft hij reeds vroeger menschenlevens gered, eens van de Paardenplaat in het Brouwershavensche zeegat en eens in vereeniging met anderen van het Fransche driemastschip *Auguste & Masie* dat op den Ooster gestrand was. Voor deze laatste redding is hij door de Fransche regering beloond met de zilveren medaille en vereerende getuigschriften.

Daar ik het bovenstaande tot nog toe nergens openlijk heb vermeld gevonden, verzoek ik u, mijnheer de redacteur, daarvoor wel eene plaats in uw veelgelezen blad te willen inruimen.

Ik heb de eer, enz.

Rotterdam, P. CALAND,
25 Nov. 1861. *Ingenieur van 's Rijks Waterstaat.*

Waarde Landgenooten! door onze Overzeesche bezittingen, door onzen uitgebreiden handel, hebben wij op zee of in die Koloniën dierbare betrekkingen; misschien is de tijd niet ver af, dat ook zij in hetzelfde dreigende gevaar op onze kusten zullen verkeeren; wat zouden wij niet geven aan hen, die ze dan te midden der woeste golven van een wissen dood zouden redden; laat dan de hierboven vermelde daad eenen weldadigen indruk op U maken, geeft aan die wakkere mannen bewijzen Uwer sympathie; zij hebben toch niet geaarzeld te helpen, met verachting van alle gevaar; zonder iets af van Uwen overvloed, ten behoeve dier braven, opdat zij de thans dure tijden met vrouw en kinderen beter het hoofd kunnen bieden. En ik houd mij verzekerd, dat men hen immer bereid zal vinden, hun leven te wagen, daar zij overtuigd zullen zijn, dat hun moed de deelneming en bewondering hunner landgenooten opgewekt heeft, en als zij eens het slagtoffer hunner edelmoedigheid mogten worden, er Hollanders zijn, die ook voor hunne vrouwen en kinderen zullen zorgen.

Volgaarne verklaar ik mij bereid, elke inkomende gift in ontvangst te nemen, en onmiddelijk hun te doen uitreiken.

Utrecht, 3 Dec. 1861.
Jhr. J. E. v. HEEMSKERCK v. BEEST.

Utrechtsche Schouwburg.

*** Met toestemming van het Edel Achtbaar Stedelijk bestuur.

De Tooneelisten, onder direktie van J. EDUARD DE VRIES, zullen de eer hebben

Op WOENSDAG 4 December 1861

No. 3 in het ABONNEMENT te geven:

HET PARELSNOER
OF KNECHT, DIENAAR EN HEER,

Drama in drie Afdeelingen, door den Schrijver van *Laurierboom en Bedelstaf, Domme Steven, enz.*

Gevolg door:

DE WANHOOP van PORNIC

Komiek Ballet-Pantomime in een Bedrijf, gecomponeerd en gemonteerd door den Balletmeester CLAIR BENIÉ, Muziek van PILATI.

(Nooit alhier Vertoond)

DANS,

1. Introductie, door het Corps de Ballet.
2. La Quemperroise, door de Coryphcën Linow, Schaffair en Wollmann.
3. Pas des Roses, door Mw. Dupin Dumilatre en den Heer A. Friant.
4. La Bretonne, door Mw. Adèle Inèmer en den Heer Clair Benié.
5. Finaal, door de eerste Sujetten, Corypheën en het Gorps de Ballet.

Aanvang ten ZEVEN ure.

PRIJZEN DER PLAATSEN: Boven Loge *f* 2.—. Beneden Loge *f* 1.50. Parquet *f* 1.25. Parterre *f* 1.—. 1. Amphitheater *f* 1.10. 2e Amphitheater *f* 0.65. Galerij *f* 0.40.

HH. Militairen in uniform op alle rangen half geld.

De plaatsen kunnen besproken worden bij den Heer J. DOESBURG, en op den dag der voorstelling aan den Schouwburg van 11—3 ure.

*** Dijkgraaf en Hoogheemraden van den Lekdijk Benedendams en van den IJsseldam brengen ter kennis van de Ingelanden, dat een afschrift der Rekening van de Inkomsten en Uitgaven van het Hoogheemraadschap over het dienstjaar 1860—1861, gedurende veertien dagen ter inzage der Ingelanden zal voorliggen in het Dijkhuis te Jaarsveld, van af Donderdag den 12. December 1861.

Dijkgraaf en Hoogheemraden voornoemd,
STRICK VAN LINSCHOTEN, Dijkgraaf.
J. E. DE PESTERS VAN CATTENBROEK, Secretaris.

UITLOTING.

*** Kerkvoogden der Ned. Herv. Gemeente te Utrecht maken bekend, dat op 2 December eene **UITLOTING** heeft plaats gehad van Obligatiën ten laste der voornoemde gemeente, en dat daarbij ter aflossing zijn aangewezen van de Negotiatie 1851 No. **1**, van de Negotiatie 1853 No. **7**, en van de Negotiatie 1855 No. **1**.

Welke Obligatiën zullen worden afbetaald, na 1 Januarij 1862, des Zaturdags van 10—12 uur, door den administrerenden kerkvoogd mr. J. A. GROTHE

PUBLIEKE VERKOOPINGEN

*** op de Hofstede *Hilverbeek* te 's *Graveland*, ten overstaan van den Notaris A. PERK:

Op *Dingsdag* 10 *December* 1861, voormiddags 10 ure, van: 8 zware gezonde meest **Lakenveldsche Melkkoeijen,** uit liefhebberij aangefokt; eene **bruine Merrie,** en 4jarig **bruin Koetspaard** van Clevelandsch ras, — voorts Engelsche **Varkens,** verschillend **Pluimgedierte,** enz.

Afgenommerd te zien 9 en 10 December, aan de Boerderij bewoond door OVEREEM.

Op *Vrijdag* 13 *December* 1861, voormiddag 10 ure, zware **Beuken-, Eiken- en Sparren Boomen,** zeer geschikt voor *Spoorwegleggers* en ander *Timmerhout;* alles digt bij het water en afgenommerd te zien.

Verkooping van Boomen in en om de stad Utrecht.

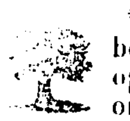

*** Men zal op Donderdag 12 December 1861, des voormiddags ten 10 ure, op de natemeldene plaatsen, publiek en om kontant geld verkoopen: 58 stuks **Iepen,** 8 **Kastanje,** 56 **Populieren,** 14 **Linden** en 109 **Sparren boomen,** waaronder extra zware en meerendeels tot werkhout geschikt; staande gedeeltelijk in de Maliebaan, in het Plantsoen, op de Wittevrouwen, Waard, Catharijne en Tolsteeg Singels, op de Van Wycks- en Kranskaden, op de Marjaplaats, in het Sterrenbosch en op de Begraafplaats; in perceelen afgenommerd en breeder bij billetten omschreven. — *Te beginnen in de Maliebaan.*

*** De **Wed. MULDER** maakt aan hare Stadgenooten bekend, dat men ten alle tijden bij haar **Poffertjes** kan bekomen, en ook aan Huis kan laten bezorgen. Zij belooft eene Prompte en Zindelijke Bediening; de prijs is **vijftien Cents de twee dozijn.** Adres Buiten Catharijne, aan den Kant van het Leijdsche Veerhuis, No. 28.

*** De ondergeteekende berigt zijnen geëerden begunstigers, dat bij hem te bekomen is, beste **SINT-NICOLAAS** à *f* —,40 en 50 Cents het pd., alsmede **BANKETLETTERS** à *f* —,60 en 70 Cents het pd. P. DIEPENHORST.

Lange Smeesteeg, hoek Jufferstraat.

VERKOOPHUIS
Lange Viesteeg, C. 161.

*** Bij den Ondergeteekende ontvangen een **Keur van Nieuwigheden,** geschikt voor **St. NICOLAAS** geschenken.

C. VAN DIJK.

*** **Er biedt zich aan** eene frissche gezonde

MIN.

oud 19 jaren, vijf maanden kraams. Adres H. VAN DER HELM, Jaagpad wijk C 53 — Gouda.

Gedwonge Zaak.

*** Een ieder wordt **gewaarschuwd,** geen geld af te geven, betaling te doen of crediet te verleenen aan mijne Huisvrouw LOUISE MARIANNE BEEKMAN, als zullende niet valideren.

Utrecht, J. VAN DER GRIFT.
3 December 1861.

SLIJM- en MAAGPILLEN.

*** Deze **PILLEN,** die sinds vele jaren met het beste gevolg tegen de **slijm** en als **maagversterkend** gebruikt worden, door hare zachte werking **de Spijsvertering zeer bevorderen,** bijzonder goed tegen de **gal** en zeer **zacht laxerend** zijn: zijn tegen 32½ cent het Doosje, met berigt van het gebruik, verkrijgbaar door tusschenkomst van de Heeren:

Amersfoort, G. C. v.d. Roemer.
Amsterdam, Ruijs en Weissenbruch, Apoth. Bloemmarkt
Arnhem, W. F. Verster.
Breukelen, Erven D. de Haan.
Culenborgh, M. H. v. d. Meer.
Deventer, C. J. Frenst.
Dordrecht, H. J. Giltay.
's Gravenhage, J. Visser en Zoon, Apoth. Spuistraat.
Gouda, H. W. Michaëlis.
Hilversum, H. Fennis.
Nijmegen, J. J. Sneltjes.
Rotterdam, van Santenkolff, Apoth. Korte hoofdsteeg
Utrecht, L. J. Grootendorst, Apoth., buiten de Waardp.
Veenendaal, J. Detmar.
Vianen, L. Sakkers.
Wijk bij Duurstede, W. F. Stramrood. (9)

Erkentelijkheid.

*** Gepasseerden Zondag namiddag vond arme Dienstbode, komende van de Bilt, op Straatweg bij de Batterijen een **BANKBILJE[T]** een weinig verder voortgegaan zijnde, ontmoette een persoon, gekleed met platte pet, korte jas schoenen of laarzen, die haar aansprak en zeer ongelukkig te zijn, daar hij een Bankbr van *f* 100,— had verloren; de arme meid woordde: »dan behoeft gij hier niet te zoek want ginter heb ik het gevonden," haalde knipje uit den zak en gaf het Bankbiljet Die persoon beloonde haar met **DANK** keerde niet terug, maar vervolgde den weg de Bilt.

*** Bij KEMINK EN ZOON, te *Utrecht*, uitgegeven:

DE HOUDING DER TWEEDE KAME[R]
AAN DE GRONDWET GETOETST,
door J. N. BASTERT.

à 25 Ct.

*** Bij de Uitgevers L. E. BOSCH EN ZO[ON] en bij vele Boekhandelaren hier ter stede voorhanden:

DE TAAL
DER
BLOEMEN

benevens

een kort overzigt der **Plantenkunde** *en* **Alphabetisch Register** *der behandelde Bloe[men]* *in* **5 TALEN,**

met fraaije Platen in Kleurendruk.

Deze keurige uitgave kan als een noodwe[ndig] handboekje geacht worden voor allen, die bloe[men] willen kennen, en zich omtrent de beteekenis schen in te lichten. Het is met veel zorg uit[ge]geven, en in een *fraai bandje* gebonden, verkr[ijg]baar à *f* **1,85.**

Voor **St. Nikolaas** geschenk is het *uitmunt[end]* geschikt.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk No[...] Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenb[...]*

Dec.	Uren	Wind- rigt.	kr. N ℔.	Barom. bij 0°	Ther F.	Afwijk d.Temp.	Vochtigh.	Gev. regen.	Opmerk[ingen]
3	2	zo.	0.5	770.60	31.8	— 9.5	0.95	0.	Helder,
	10	zo	0.0	70.65	31.1	— 6.8	0.90	0.	Helder.
4	8	zo	0.0	70.78	30.6	— 5.9	0.89	0.	Bijna be[...]

3 Dec. 's morg. Barometerafwijkingen in afdalende o[rde] Hartlepool + 14.0, Portsmouth + 12.7, Utrecht + 1[...] Plymouth + 9.7, Havre + 8.6, Parijs + 8.3 en Br[...] + 5.2. Grootste verschil = 8.8 mm.

Prijzen der Effekten.

AMSTERDAM 3 December 1861.

Nederland.					
Werkel. Schuld	2½ pCt.	62²¹⁄₃₂	63	6⅛
〃 〃	3 〃	75¼		
〃 〃	4 〃	98¹⁵⁄₁₆	99⅛	98⅛
Oostindische Leening .	4 〃	97¼		
Amortisatie-Sindikaat.	3½ 〃	92		
Aand. Handelm. . . .	4½ 〃	137	137½	137½
Rijn-Spoorweg 2e L. .	4½ 〃	99⅞		
Spanje.				
Obligatiën	2 〃	41³⁄₁₆	41⅜	41⅛
〃	3 〃	51		
〃 Binnenl. . .	3 〃	47	47⅛	47
Amortisable Schuld		16⅜	16½	
Bewijzen Coupon		5⅞		
Portugal.				
Obligatiën	3 〃	45¼	45⁵⁄₁₆	45⅝
Obligatien 1856-60 . .	3 〃	44⅜	44⁷⁄₁₆	44⅝
Rusland.				
Oblig. *Hope & Comp.*	5 〃	101⅝	101¾	101⅝
〃 Orig. 2e, 3e, 4e L.	4 〃	73⅜		
Oblig. 5de Serie. . . .	5 〃	81⅜		
〃 6de Serie 1855	5 〃	92½	92⅝	92⅛
〃 te Londen 1859	3 〃	58 ⁄₈	58⁷⁄₁₆	89⅝
〃 bij *H. & Co.* 1860	4½ 〃	89⅜	89⁵⁄₈	
Certifik. van Assig. . .	6 〃	54		
Pruissen.				
Obligatiën.	5 〃	105		
Oostenrijk.				
Oblig. bij *Goll & Comp.*	4 〃	53⅝		
〃 〃 . . .	4 〃	43¼		44⅛
Oblig. Metalliek	5 〃	44¹³⁄₁₆	45	23⅛
〃 Metalliek	2½ 〃	23⅜	23⁹⁄₁₆	
〃 Rente Amst. . .	5 〃	68⅜		54⅛
〃 Nat. 1854	5 〃	54 ⁄₁₆	54¼	
Bankaktiën		630		
Aandeelen 1854		194½		
Brazilië.				
Geldl. 1824 £ 100 . .	5 〃	98½		
Geldl. 1860	4½ 〃	88½		
Amerika.				
Ecuad. Obligatiën 1855.		14¹⁵⁄₁₆		20
Venezuela Obligatiën .	3 〃	20	20⅛	
Obligatien	1½ 〃	10⅜		14¹⁵⁄₁₆
Gren. Obligatiën . . .	4¼ 〃	14⅞	15⁵⁄₁₆	24⅛
Mexiko Obligatien . .	3 〃	24¹⁵⁄₁₆	25	81
N.-Am. Obl. C. B. . .	7 〃	81	81½	

Russ. Spw. Aand. volg. 191, 4 pCt. —; Oost. Spw. — Braz. 1852 88½, 1858 88½; Gren. 20½, uitg. 5⁵⁄₁₆

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

BIJVOEGSEL

BIJ DE UTRECHTSCHE COURANT VAN

WOENSDAG 4 December 1861, No. 288.

Provinciale Staten van Utrecht.

Zitting van den 20 November.

[Teg]enwoordig zijn 34 leden; afwezig, met kennisgeving van verhindering, de HH. *v. Hardenbroek v. [B]orst*, *v. Boetzelaer v. Dubbeldam*, *Schas* en *de* [...], en voorts de HH. *Kien*, *v. Asch v. Wijck* [en *v.*] *Lijnden.*

[W]orden uitgebragt de navolgende rapporten:

[1°.] betreffende het ontwerp-reglement voor het waterschap Achttienhoven, — met advies de 12 eerste [artik]elen, aan te nemen, de artt. 13—18 te laten [verv]allen, en in de plaats van dezen een art. op te [nemen] van den navolgenden inhoud:

„Wanneer de kas en het fonds der konsignatie[gel]den van den Veenpolder, genaamd de Gogs[pol]der, zijn verbruikt, wordt door Gedep. Staten [aan] de Staten eene voordragt gedaan tot regeling [der] gevallen waarin en der wijze waarop de werken [tot] instandhouding dan of in het vervolg nood[zake]lijk zullen zijn, ten laste zullen komen van [het] waterschap, of van een gedeelte van hetzelve."

[Z]oo de verg. zich hiermede niet mogt vereenigen, [het] ontwerp te renvoijeren aan Gedep. Staten, met [verzo]ek, het gelijktijdig in behandeling te brengen [met] de overige reglementen op waterschappen waarin [veen]polders gelegen zijn; en voorts aan het slot een [art.] op te nemen tot regeling van de benoeming [en] van hoofdingelanden; — ter griffie nedergelegd.

[2°.] op de aanvraag van het gemeentebestuur van [...]hoten, — met advies, den koning te kennen te [geven], dat die gemeente behoefte heeft aan te ge[moet]koming, voor wat de kosten eener behoorlijke [inrig]ting van haar lager onderwijs meer zullen bedra[gen] dan *f* 3000. — alsv.

Aan de orde is het ontwerp-reglement voor den [pold]er Zevenhoven, gelijk het door de Staten van [Zuid]-Holland is aangenomen en waarmede de verg. [zich] zonder diskussie en zonder omvraag vereenigt.

Hetzelfde vindt plaats met het ontwerp-reglement [voor] de Bunschoter- en Duisteruitwatering, waarna [in] behandeling komt het ontwerp-regl. voor het waterschap Breukelen Proostdij.

De heer *de Muralt* herinnert, dat in de zomer[zitting], bij het vaststellen van de reglementen voor water[scha]ppen aan de Vecht door een der leden is voor[geste]ld, dat bij de zamenstelling van het bestuur [zou] worden bepaald als regel, dat de leden van het [best]uur of wel de ingelanden zelven hun voorzitter [zou]den kiezen. Spr. was toen niet tegenwoordig, [doch] vereenigt zich in alle opzigten met dat ver[langen]. Spr. 's voornemens is niet, bij de behande[ling] der drie thans voorliggende ontwerpen eene [nieuw]e diskussie daarover te openen; hij behoudt [zich] dat voor, tot eene nadere gelegenheid. Hij acht [zich] alleen verpligt, hier te betuigen, dat hij slechts [bij] uitzondering aan Gedep. Staten de bevoegdheid [zou] willen zien opgedragen uit een gegeven drietal [ter] nominatie tot dijkgraaf of voorzitter te doen. [H]ij acht het niet wenschelijk, dat deze verg., voort[g]aande uit het stelsel van regtstreeksche verkiezin[gen], waarbij voor de benoembaarheid volstrekt geen [cens]us is voorgeschreven, van het groot beginsel, [waar]aan zij haar aanzijn te danken heeft, zal afwij[ken], bij de regeling van een onderdeel tot de zorg [en] het toezigt der Staten behoorende, en belang[heb]benden, die wel hunne vertegenwoordigers in de [Sta]ten of andere kollegien mogen kiezen, als [het] ware onbekwaam te achten, om zelven de voor[zi]tters van de zoo veel meer beperkte waterschaps[kol]legiën te benoemen, of door de door hen be[noem]de bestuursleden te doen kie en.

De heer *Boer* vestigt de aandacht op de uitstekende [wi]jze, waarop door dit polderbestuur voldaan is aan [de] verpligting tot overlegging eener schetsteekening [van] den polder. Het is, vooral voor die leden, [wel]ke niet zoo van nabij met polders bekend zijn, [van] belang, dat uitvoerige en juiste teekeningen wor[den] overgelegd; en niet altijd heeft dat op zoodanige [wi]jze plaats, dat zij zich eene volkomene goede [voor]stelling van ligging en grenzen kunnen vormen. Spr. gevoelt daarom behoefte, om aan het polderbestuur van dat waterschap zijnen dank te betuigen voor de wijze waarop aan die verpligting voldaan is. Het heeft eene uitmuntende kadastrale kaart geleverd, met opgave van eene menigte bijzonheden, die zeer geschikt zijn om minder ingewijden een juist begrip van den polder te geven.

Den heer *Bastert* komt het naar aanleiding van het door den heer *de Muralt* aangevoerde voor, dat de beschouwingen die nu en dan bij de behandeling van reglementen ter tafel gebragt worden eigenlijk ten doel zouden moeten hebben eene herziening van het algemeen reglement, zonder welke het kwaad, zoo het bestaat, niet zal worden weggenomen. Spr. gelooft, dat, zoolang het reglem. niet gewijzigd is, de verg. best zal doen, zich aan de daarin voorkomende bepaling te houden. Die bepaling is volgens art. 9, dat de voorzitter benoemd wordt door Ged. Staten uit eene voordragt van drie personen op te maken door het bestuur. Spr. weet wel, dat daarin als uitzondering is opgenomen, „tenzij het bijzonder regl. eene andere wijze van benoemen voorschrijft," maar de regel is, dat Gedep. Staten benoemen, en zoolang die bestaat, dient men haar op te volgen. Spr. deelt overigens zeer de beschouwing van den heer *Boer*. Het is voor de verg. van groot belang, dat die kaarten juist en uitvoerig zijn, vooral als in het regl. kadastrale nummers zijn opgenomen, die op deze door de vergadering kunnen gekontroleerd worden.

De heer *Pabst* zegt, dat de heer *Bastert* heeft gezegd, dat hij er tegen was om den Voorz. van het polderbestuur door de ingelanden te doen benoemen, omdat dit in het algemeen reglement als regel is gesteld. Spr. moet daarop zeggen, om den invloed van die woorden weg te nemen, en opdat het zooveel mogelijk door de ingelanden van polders worde geweten, dat er ook andere leden in de vergadering zijn, die meenen, en daaronder behoort Spr., dat de regel niet behoeft te worden opgevolgd, omdat uitzondering, is toegelaten, en dus niets de ingelanden belet, om in hun bijzonder reglement voor te stellen, dat de ingelanden den Voorz. of den schout of den Dijkgraaf zullen benoemen. Het is in het regl. toegelaten, en zij kunnen dus van die toelating gebruik maken, indien zij het nuttig rekenen om het hoofd van hun polderbestuur zelven aan te wijzen. De ingelanden behoeven dit niet over te laten aan Gedep. Staten.

De algemeene beraadslagingen worden gesloten en aan de orde is art. 1, regelende de grens van het waterschap.

De heer *de Muralt* meent uit de mem. v. toel. te hebben opgemerkt, dat de kade langs de zuidelijke grens zou moeten worden onderhouden door Breukeleveen en Tienhoven en de Weerdkampen van Loosdrecht, volgens de bepaling in art. 18 van het eerste ontwerp, waaruit de bepalingen geligt zijn, die betrekking hebben op de werken, die ten laste van het waterschap of van anderen komen. Nu ziet Spr. die kade begrepen binnen de grenzen van het waterschap, en daarom wenscht hij ten deze wel eenige inlichting.

De heer *Ram* zegt, dat zoo het reglement voor het waterschap Breukeleveen, Tienhoven en de Weerdkampen van de Loosdrecht vastgesteld wordt, de kade daarin niet zal worden opgenomen, vermits de bedoelde kade binnen de grenzen van het waterschap Breukelen Proostdij gelegen is.

De heer *de Muralt* betuigt dank voor de ontvangen inlichting, maar zegt, dat het hem nog niet duidelijk is, in hoeverre die kade al of niet zal behooren te worden opgenomen binnen de grens van het waterschap en of het welligt niet verkieslijk was haar hier weg te laten, daar men vroeger gezegd heeft, dat zij eigenlijk meer tot die andere waterschappen behoort.

De heer *Ram* antwoordt, dat de kade bepaald de grens van het waterschap is. Spr. merkt nog aan, dat het ontwerp gedurende den bepaalden tijd ter visie gelegen heeft, zoodat als er bezwaar bestond tegen de opname der kade, dit wel ware ingebragt. De kade is de ring van den polder Breukelen Proostdij, en de weg langs de Tienhovensche vaart zal de ring zijn van Tienhoven, Breukeleveen en de Weerdkampen van de Loosdrecht.

Het art. wordt met de zeven volgende zonder omvraag aangenomen.

Art. 9. (Betreft de vrijstelling van den omslag van verschillende percelen daarbij kadastraal aangeduid.)

De heer *Bastert* geeft in bedenking, wat ook bij later vast te stellen reglementen te pas kan komen, niet in zoovele bijzonderheden te treden wat de kadastrale nummers betreft, en vooral acht hij het moeijelijk, dat Gedep. Staten en later deze vergadering zich bezig houden met de scheiding of splitsing van die nummers, zoo als hier in art. 9 geschiedt. Spr. gelooft wel dat deze nummers met de meeste naauwkeurigheid zijn opgegeven, maar toch, de vergadering kan zoo iets niet beoordeelen. Hetzelfde deed zich voor met het ontwerp-reglement voor het waterschap Vleuten, en de komm. heeft daarom in haar rapport eene algemeene omschrijving opgenomen van de landen, die niet in de lasten zouden worden aangeslagen. Dit ware waarschijnlijk ook hier mogelijk geweest. In de mem. v. toel. is de reden van vrijstelling niet opgegeven, maar de komm. zegt in haar rapport, dat zij hooger liggen dan de Vechtdijk en door een schut, niet door een vloeddam uitwateren. Spr. acht het beter eene algemeene omschrijving op te nemen, en niet te treden in kadas rale nummers.

Zonder omvraag wordt hierop dit art. met de volgenden en daarna het geheele reglement aangenomen.

Hetzelfde geschiedt met het nu aan de orde zijnde ontwerp-regl. voor het waterschap Teckop, waarop in behandeling komt dat voor het waterschap Zegveld.

De heer *de Muralt* kan zich wel vereenigen met den lof door den heer *Boer* toegezwaaid aan de keurige schetsteekening door het polderbestuur van Proosdij ingezonden, en zou gewenscht hebben, dat hij ook de bij dit regl. gevoegde schetsteekening lof had kunnen toezwaaijen. Tot zijn leedwezen echter heeft hij daarin te vergeefs gezocht naar de verschillende nummers in het regl. opgenomen. Spr. gelooft, dat als men hier waterschapsaangelegenheden regelt en daarbij bepaalde nummers uit de kadastrale leggers opneemt, men zich in de eerste plaats moet kunnen overtuigen van de juistheid dier opgaven en dat is Spr. hierbij niet gelukt. Spr. acht het daarom wenschelijk dat op de kaarten de nummers voorkomen.

De *Voorz.* merkt aan, dat de komm. in haar rapport voorstelt, de nummers nog te doen vermelden op de schetsteekening.

De heer *v. d. Poll* meent, dat de nummers die in het regl. worden aangehaald, en ter verduidelijking noodzakelijk zijn zooveel mogelijk op de kaart moeten voorkomen. Al de nummers op te nemen is evenwel slechts mogelijk bij een kleinen polder, maar zou voor een van eenige uitgebreidheid te bezwarend worden.

De heer *Pabst* zegt, een lid uit deze vergadering heeft zijnen bijzonderen dank betuigd over de hoogst volledige kaart welke door den polder Proostdij is ingeleverd. Deze goedkeuring scheen, door stilzwijgen, algemeen in de vergadering te worden gedeeld. Zij wordt voornamelijk uitgesproken, omdat bij elk perceel de kadastrale nommers zijn aangeteekend. Spr heeft over die loftuiging gezwegen. Thans echter worden er aanmerkingen gemaakt op de kaart van den polder Zegveld, omdat er eenige kadastrale nommers niet op zijn aangegeven. Nu meent Spr. het stilzwijgen niet langer te mogen bewaren, maar eene opmerking te moeten maken, namelijk, dat hij het niet wenschelijk acht, of liever afkeurt, om de nommers op de kaart te brengen zoo als het voor Proostdij is gedaan. Het is kostbaar, geeft aanleiding tot verwarring, en maakt he noodzakelijk, wil men eene volledige kaart behouden, om bij verandering van het kadastrale nommer, ook verandering in de kaart te brengen, hetgeen weder zonder toestemming der Staten niet geschieden kan.

De heer *v. Beeck Calkoen* is het in den regel met den heer *Pabst* eens, dat het niet verkieslijk is de nummers tot grensaanwijzing te bezigen, en wel om-

dat zij veranderlijk zijn. Spr. acht evenwel het bezwaar niet zoo groot, daar men altijd met behulp der registers kan terugkomen tot de eerste afmetingen In den regel meent Spr. evenwel, dat het raadzaam is, van de nummers zoo weinig mogelijk gebruik te maken.

De heer *Ram* is er voor, dat op de kaarten de kadastrale nummers worden opgenomen, ingeval zij werkelijk opgegeven zijn in de ontwerpen. Wat betreft de kosten, merkt Spr. aan, dat de polders toch in het vervolg kadastrale leggers en kaarten moeten laten maken.

De heer *Muralt* verlangt niet meer dan de heeren *v. Beeck Calkoen* en *Pabst*, nl., dat men spaarzaam zij met het opnemen van kadastrale nummers, maar ook, dat, zoo zij opgenomen zijn, zij op de kaart gebragt worden. Hij heeft volstrekt niet verlangd, dat op de schetsteekening al de kadastrale perceelen zouden worden opgegeven, hetgeen veel hooger kosten zou veroorzaken, dan noodig zijn. Spr. zou het echter niet eens zijn met den heer *Pabst*, als deze verlangt, dat er liefst geen nummers op de teekening worden opgenomen, omdat die zoo dikwijls veranderen; dat is juist een reden waarom Spr. ze vermeld wil hebben op de oorspronkelijke kaart; als zij in het ontwerp zijn aangehaald, dan zal men later, als die perceelen andere kadastrale nummers hebben, ze kunnen vergelijken met de oorspronkelijke nummers der kaart. Dit nu zal hoogst moeijelijk zijn, als men niet eene oorspronkelijke kaart voor zich heeft. Spr's. ondervinding heeft hem dikwijls geleerd, dat het voor besturen moeijelijk is, de perceelen aan te geven in vroegere stukken door thans vervallen nummers van het kadaster vermeld, althans in groote gemeenten, waar het na verloop van 30 jaren uiterst moeijelijk is.

De heer *v. Nooten* merkt aan, dat de beraadslagingen meer schijnen te loopen over eene kaart dan over eene schetsteekening. Sp. herinnert dat in art. 3 van het alg. regl. alleen gezegd wordt, dat de grens van elk waterschap in het bijzonder reglement omschreven en naauwkeurig aangeduid wordt op eene schetsteekening. De heer *Pabst* heeft reeds aangevoerd de moeijelijkheid die ontstaan zal ten opzigte van de kadastrale nummers. De teekening duidt juist aan wat aan het toezigt van het polderbestuur onderworpen is. Spr. gelooft, dat de kaarten gewoonlijk zeer net in het archief zullen bewaard worden, zonder dat er gebruik van gemaakt wordt, daar de ingelanden voldoende met de perceelen bekend zijn.

De heer *Pabst* kan niet nalaten de aanmerking te maken, dat het voor het bestuur van den polder Zegveld, welke de kaart heeft laten opmaken, en aan de goedkeuring ter prov. griffie heeft onderworpen, onaangenaam moet zijn de aanmerking te hooren maken, dat er nog kadastrale nummers op moeten gesteld worden, om eene eenvormige kaart met andere waterschappen te hebben. Was aan het bestuur gezegd, dat Gedep. Staten de nommers van het kadaster in meerdere of mindere mate wenschten vermeld te zien, dan had dat bestuur zich daaraan zeker onderworpen. Nu Gedep. Staten de kaart hebben aangenomen en daardoor goedgekeurd, behooren zij op te komen, om te verklaren, dat zij de verantwoordelijkheid op zich nemen. Het beste ware, zoo de Staten hun gevoelen kenbaar maakten, dan wisten ook Gedep. Staten waaraan zij zich bij het opmaken van kaarten hadden te houden.

Zonder omvraag wordt alsnu art. 1 aangenomen, overeenkomstig het advies der komm., om ook op de schetsteekening de nummers in het regl. voorkomende op te nemen.

Art. 2 wordt zonder omvraag aangenomen.

Art. 3, bepalende het grondbezit vereischt om tot lid van het bestuur te worden gekozen.

De heer *Bastert* heeft bezwaar tegen deze bepaling Het vereischt grondbezit wordt gesteld op 10 bunders en nog niet één waterschapsreglement is behandeld, waarin een zoo groot grondbezit wordt gevorderd. Spr. heeft zich bij een vorige gelegenheid op den regel van het alg. regl. beroepen. Hij moet dit ook hier doen maar thans tegen de voordragt van Gedep. St. Art. 5 van het alg. regl. stelt als regel, dat tot het bestuur verkiesbaar zijn alle stemgeregtigde grondeigenaren, dat zijn de zoodanigen, die één bunder of meer bezitten en voegt er bij de uitzondering, dat de bijzondere reglementen anders kunnen bepalen. In de mem. v. toel. is geen reden aangegeven, waarom hier een zoo hoog grondbezit bepaald wordt. Het getal ingelanden bedraagt 58, waarvan 28 minder dan een bunder bezitten, zoodat, als de regel van het alg. regl. aangenomen wordt, 30 verkiesbaar zouden zijn, doch volgens den census van dit regl. slechts 19. Spr. acht dit inkrimpen der bevoegdheid niet wenschelijk en stelt daarom voor, die bepaling weg te laten en het geheele art. te doen vervallen waardoor de zaak weder in het reine gebragt wordt.

De heer *v. Nooten* merkt aan, dat het bestuur van den polder zelf de bepaling van het grondbezit heeft voorgesteld, dat het regl. ter visie heeft gelegen en er geen bezwaren tegen zijn ingekomen, zoodat men moet aannemen dat ook de ingelanden het verlangen.

De heer *Muralt* wenscht geen waterschap van dergelijken omvang aan dergelijke bepaling onderworpen te zien. Spr's. voornemen was ook geweest de weglating voor te stellen van het artikel, waardoor de verkiesbaarheid van leden voor het bestuur belangrijk zou worden uitgebreid. De heer *Bastert* heeft naar de toelichting op het voorstel gezocht. Spr. heeft die gevonden en zal die mededeelen. Het is eene toelichting die hem herinnert aan een stuk dat hem onlangs in handen kwam en waarbij in 1849 werd betoogd, dat men om lid van de prov. Staten te kunnen worden eigenlijk eigenaar moet zijn van een bepaald aantal bunders. Hij zou niet gaarne willen medewerken om het beginsel daarin op den voorgrond gesteld in deze provincie bij het vaststellen der waterschaps reglementen te doen veld winnen. Spr. leest tot toelichting op art. 3: »Kleiner grondbezit dan hier is voorgedragen wordt nadeelig beschouwd in verband met den grooten omvang des polders, want door kleiner grondbezit zouden groote grondbezitters kunnen worden uitgesloten, welke toch moeten beschouwd worden, het meest belang te hebben bij de behandeling van zaken." Het zijn, zegt Spr., beschouwingen die ieder vroeger gelezen heeft bij de herziening onze organieke wetten. Hij gelooft, dat zij in deze vergadering geen ondersteuning zullen vinden. Overigens is Spr. het geheel eens met den heer *Bastert*, dat die grootere landbezitters daar slechts in zeer kleinen getale aanwezig zijn en menig klein landbezitter heeft daarin zijn gansch vermogen.

De heer *v. Beeck Calkoen* zegt, dat ook de komm. den census hoog vond, doch gemeend heeft niet te moeten afwijken van het verlangen der ingelanden. Spr. zegt verder, dat de indruk van het zooeven voorgelezen stuk is, dat toch erkend moet worden, dat die veel betaalt en veel land in een polder bezit het meeste belang er bij heeft. Nu de ingelanden zelven de voordragt doen, hebben Gedep. Staten gemeend er niet tegen te moeten opkomen voor de handhaving van die vrijheid, welke Spr. erkent, dat hier in het oog is gehouden bij het opmaken van het algemeen regl., waarin men de meest mogelijke vrijheid en bevoegdheid aan het klein grondbezit heeft willen verzekeren; wil men daarvan geen gebruik maken Gedep. Staten behoeven het niet op te dringen.

De heer *de Louter* deelt het gevoelen van den heer *Bastert*. Men heeft hier behandeld het reglement op de Bunschoter en Duister uitwatering; toen het de eerste maal ter tafel kwam, waren er geene bedenkingen van ingelanden geleverd, doch waren dezelve bij de vergadering, en toen het later nog tweemalen ter visie werd gelegd zijn bezwaren van zeer verschillenden aard ingekomen. Ook dit regl. heeft voorgelegen; het kan zijn, dat de ingelanden er niet genoegzaam kennis van genomen hebben; en waarom zou men nu den grooten grondbezitters een zoo groot overwigt geven? Zijn zij geschikt dan zullen zij toch wel gekozen worden.

De heer *v. d. Poll* hecht er aan, dat als het regl. heeft voorgelegen, het geacht moet worden door de ingelanden te zijn goedgekeurd. Het voorliggen zou anders tot niets dienen, en is volgens zijn gevoelen een volstrekt vereischte.

De *Voorz.* merkt aan, dat het art. zelf in stemming zal worden gebragt, zoodat zij die er geen bezwaar in zien, daar het heeft voorgelegen, er voor kunnen stemmen.

Met 17 stemmen tegen die der HH. ***Metelerkamp***, ***Cordes***, ***Spengler***, ***G. J. Verloren***, ***de Kock***, ***Wijers***, ***Broers***, ***Story v. Blokland***, ***v. Tuyll v. Zuylen***, ***v. Beeck Calkoen***, ***v. d. Poll***, ***de Beaufort***, ***v. Nooten***, ***Ram***, ***Strik v. Linschoten*** en ***Menso*** wordt alsnu het art. verworpen.

De volgende artt. en het geheele regl. worden daarna zonder omvraag aangenomen.

Aan de orde is alsnu het rapport betreffende het voorstel van Gedep. Staten omtrent de uitgave der provinciale kaart.

De heer *v. Beeck Calkoen* zegt, dat als de verg. zich eenvoudig vereenigde met het voorstel van Gedep. Staten, het gevolg zou zijn, dat de kaart voor *f* 6 in debiet gebragt werd, en dat het dan van zelf zou spreken, dat voor zooverre zij gedebiteerd werd aan boekhandelaars, dezen de gewone korting zouden hebben. Spr. heeft gemeend, dat daartoe geen afzonderlijke magtiging van deze verg. noodig was. Hetzelfde toch heeft plaats gehad met de vorige kaart. De bijvoeging, dat de gemeentebesturen verzocht zullen worden hunne tusschenkomst voor de bezorging te verleenen, zou Spr. wenschen te behouden; het is eene zeer geringe moeite en het geldt de medewerking tot verspreiding der kaart, iets dat in het belang der provincie wenschelijk is. Vooral is het wenschelijk voor die ingezetenen der provincie, welke niet in de nabijheid van den grooten boekhandel gevestigd zijn.

De heer *de Muralt* gelooft, dat de komm. in haar rapport genoegzaam de redenen heeft uiteengezet, waarom zij gedeeltelijk is afgeweken van het voorstel van gedep. Staten. Zij vreesde, dat, wie voorstel aangenomen, de verspreiding der kaart zoo zou worden bereikt, dan wanneer in de eerste daarvoor de tusschenkomst van den boekhandel ingeroepen. De heer *v. Beeck Calkoen* schijnt te verwachten van de tusschenkomst der gem besturen; de komm. is van het denkbeeld uitg dat daarvan niet veel gebruik zou worden ge De vele bemoeijingen, reeds op gemeentebe rustende, zouden de komm. er niet van hebb ruggehouden, hun in het belang der ingezeten nog met die niet zeer moeijelijke taak te bel maar zij meende, dat er weinig gebruik va maakt zal worden; de ingezetenen die niet ve de hoofdplaats verwijderd zijn, kunnen zich te de voorzien en overigens is het bekend, dat d tiviteit van den boekhandel geen middel verzuim belangrijke, nieuw uitkomende werken in zijn voordeel te verspreiden. Er is als het ware ingezeten in dit gewest, die niet in relatie sta een boekhandelaar. Zelfs al is de kaart ter verkrijgbaar, dan zal men de voorkeur aan boekhandel geven; de ondervinding toch hee leerd, dat men niet zoo gemakkelijk gebruik van de gelegenheden van dien aard, zoodat, neer de gemeente- en provinciale besturen besluiten, om b. v. in plaats van op de gem sekretarie, alle gewone en buitengewone drukw door den boekhandel te doen verspreiden, het daarvan zeer zou vermeerderen en vele plaats verordeningen niet even als nu geheel onver blijven.

De heer *H. Verloren* wenscht te weten of e zwaar bestaat om de vier bladen der kaart afzonderlijk verkrijgbaar te stellen, even als topographische kaart door de regering uitg het geval is? Daar de tegenwoordige kaart op gegraveerd is, zal dit, zijns bedunkens, gem lijker wezen, daar men steeds nieuwe afdrukke maken als de voorraad van het eene of ander uitverkocht is. Afzonderlijke bladen komen di te pas, als men slechts met een enkel punt de vincie te doen heeft.

De heer ***Pabst*** heeft de eer, aan de verg den heer *Boer* voor te stellen, om de kaar de provincie door tusschenkomst der burg ters ten gebruike in openbare gemeente-schole krijgbaar te stellen voor de som van *f* 3, de helft van den vastgestelden prijs Dit vo zal weinig aanbeveling behoeven, want het zal der eenige opoffering voor de prov. een nuttig del zijn om de kinderen naauwkeurig bek maken met de provincie van hunne inwoning, zij zoo groot belang hebben.

De heer *v. Beeck Calkoen* stelt voor, dat amendement ook de bijzondere scholen zullen opgenomen.

De heer *Boer* zegt, dat het een oogenblik voorstellers een punt van overweging heeft maakt, of zij het niet zoover zouden uitstr dat het ook op de bijzondere scholen werd past. Er is veel, dat daarvoor pleit, en niet geschied is, is het niet omdat zij teg scholen minder gunstig gestemd zijn. maar hij bezwaar ziet in de toepassing van dat denk Het leveren van de kaart, tegen de helft den prijs door tusschenkomst van de gemee sturen, aan de openbare scholen, is eene za voor geregelde kontrole vatbaar is, maar pas het ook toe op de bijzondere scholen, dan men die kontrole niet en zal er welligt m uit kunnen ontstaan. Er zijn eene menigte s en schooltjes die dan noodwendig zouden onder dien algemeenen term van bijzondere s en voor welke het verstrekken van die gunst lijk niet zeer aannemelijk zou zijn. Spr. zou meenen, dat er iets voor te zeggen is, openbaar onderwijs eenig voorregt in deze g daar het toch meer direkt een onderwerp va zorg der regering uitmaakt en zelfs somtijds uit provinciale fondsen gesubsidieerd wordt.

De heer *v. Beeck Calkoen* meent, dat er reden is, waarom niet ook een bijzondere sch die behoefte aan zoodanige kaart bezat, voor matigen prijs in het bezit er van gesteld zou den, als zij haar bestaan bewezen heeft. De vragen zullen ook zoo menigvuldig niet zijn; gelooft niet, dat er nog zoovele bijzondere sc zijn, althans niet, dat er eerlang zooveel mee len zijn. Het laatste argument van den heer laat Spr. aan elks bijzondere appreciatie over; komt hem voor, dat in de eerste plaats moet wo in het oog gehouden, of het doel van het a niet door zijn sub-amendement nog gemakkelijk beter zal worden bereikt.

De heer *v. Nooten* juicht het amendement doch bestrijdt het sub-amendement. Spr. vr dat er te veel aanvragen op naam van bijzon scholen zullen komen, om op die wijze eene g koope kaart te verkrijgen, zoo dat het debiet de provincie zeer zou kunnen worden benadeeld.

De heer *de Muralt* zal zich gaarne vereen

het amend. van de heeren *Pabst* en *Boer*; de entebesturen zullen zorg dragen dat daarvan misbruik worde gemaakt. Men had ook even goed bepaling kunnen maken, dat die kaart tegen verminderden prijs verkrijgbaar zou zijn voor de eente-besturen *ten hunnen behoeve*, zonder juist scholen te spreken; zij zouden haar dan voor openbare scholen zich kunnen aanschaffen. Spr. ongaarne zijne stem geven aan het subamendet, wijl hij vreest, dat daardoor eene ruime geheid tot misbruik zal worden opengesteld, dien de kontrole van de gemeente-besturen ligt. de stad Utrecht bestaan 80 scholen en school; wordt het subamendement aangenomen, dan voor die allen eene kaart kunnen worden aanraagd, en zal het voor de gemeente-besturen eijelijk zijn, na te gaan of die aanvragen geschie met het doel de kaart te doen strekken behoeve van een ander. In eene enkele kleine eente zal men dat misschien kunnen nagaan, maar eene grootere niet. — Mogt de heer *Verloren* een orstel doen, om de kaart ook bij gedeelten verigbaar te stellen, dan acht Spr. dat der overweg wel waard. Spr. zou in dat voorstel geen bear zien, nu de kaart eenmaal op koper is geveerd. Overigens gelooft Spr. echter, dat als het schil in prijs niet te groot is, van de gelegenheid zich die kaart in haar geheel aan te schaffen, gs een gemakkelijken weg. gebruik zal gemaakt rden.

De heer *v. Beeck Calkoen* meent, dat niet kan zegd worden, dat het onderwijs zonder kontrole is. acht het juist een der beste bepalingen in de op het lager onderwijs, dat geen onderwijs geven wordt, dat niet behoorlijk gekontroleerd word hij rekent het den pligt der besturen, die kontrole te oefenen.

De heer *Menso* gelooft, dat men een strijd voert, in de uitkomst hoogst onbelangrijk zal zijn. Spr. ent, dat men voor het onderwijs reeds kaarten noeg heeft, en dat er dus niet zooveel waarde zal hecht worden aan eene kaart van de provincie, en rdt het werkelijk van belang geacht, dan zal men zien op een verschil van *f* 3. Neemt men nu aanmerking, dat het aanleiding kan geven tot isbruik, en er geen kontrole en in alle gevallen en poenale sanktie op is, dan meent Spr., dat men at doet, eenvoudig het voorstel der komm. aan te men.

De heer H. *Verloren* zegt, dat, daar hij geene zwaren heeft vernomen tegen het afzonderlijk verijgbaar stellen der bladen, hij als amend. voorelt, dat de verschillende bladen der provinciale aart ieder afzonderlijk verkrijgbaar zullen gesteld orden voor $^1/_4$ van den geheelen prijs.

De heer *Voet* ondersteunt het sub-amendement n den heer *v. Beeck Calkoen*, dat hem toelacht, ndat de geest er van is, de bijzondere scholen et achter te stellen bij de openbare. Het groot ntal scholen maakt hem echter bevreesd voor eene ruime uitgaaf, en daarom zou hij er voor zijn, t het aantal schoolgaande kinderen in aanmerking enomen wierd.

Het amend. van den heer *Verloren* wordt alsnu angenomen met 22 stemmen tegen die der HH. *ordes*, *v. Tuyll v. Zuijlen*, *v. Beeck Calkoen*, *aslert*, *v. d. Poll*, *de Beaufort*, *Srick v. Linhoten* en *Menso*; dat van de HH. *Pabst* en *oer* met 27 stemmen tegen die der HH. *Menso*, *trick v. Linschoten*, *v. Beeck Calkoen* en *Bosch*, rwijl dat van den heer *v. Beeck Calkoen* verworpen ordt met 19 stemmen tegen die der HH. *H. erloren*, *Voet*, *Harmsen*, *de Pesters*, *v. Bel*, *de eaufort*, *v. Beeck Calkoen*, *de Louter*, *v. Tuyll*, *pengler*, *G. J. Verloren* en *de Geer v. Oudegein*.

Het voorstel der komm. gelijk het door de aanenomen amendementen is gewijzigd, wordt daarna angenomen met 29 stemmen tegen die van den eer *v. Beeck Calkoen*.

De vergadering wordt hierop verdaagd tot den volenden ochtend ten 11 ure.

---

itting van den Gemeenteraad an Amersfoort van 3 Dec. 1861.

Voorzitter Mr. *A. G. Wijers*.

Tegenw. 13 leden, afw. de HH. *Scheltus* met ennisgev. en *Herschel*.

De *Voorz.* geeft te kennen, dat eene nota is inekomen van Gedep. Staten, verlangende dat in et raadsbesluit — waarbij ter vorige vergadering ene bestemming is gegeven aan de uit den veroop van militaire foernituren voortgesproten gelen de artikelen worden bijgevoegd, waaronder eze ontvangsten en de daaruit te bestrijden uitgaen voor aflossing eener geldleening en kosten van telegraaf bureau, op de begrooting over 1861 ullen gebragt worden. Op zijn voorstel, wordt het adsbesluit dienovereenkomstig aangevuld.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslaginen over de instruktie voor de ambtenaren der emeente-belastingen, wordende het ontwerp na eene kleine wijziging met alg. st. goedgekeurd.

Ontwerp-besluit tot vaststelling van het maximum van den onderstand, dat in 1862 aan armen kan worden verstrekt. — Met alg. st. aangenomen.

Staten van oninbare posten ter zake van den hoofdelijken omslag en de hondenbelasting over 1860, voorzien van de adviezen des kontroleurs en van B. en W. Naar aanleiding van den door den heer *v. Bel* geuiten wensch, verklaart de voorz. zich bereid om over het al of niet toelaten van de belastingschuldigen te beraadslagen in eene geheime vergadering, na afloop van de openbare zitting. Verzoek van *J. H. Abbenhuis*, aannemer van de Steenenbrug aan de gr. Koppelpoort, om kwijtschelding van de boete wegens te late oplevering, veroorzaakt door bijzondere omstandigheden, van zijnen wil onafhankelijk; zoo mede het verzoek van *G. Koenen*, aannemer van de houten noodbrug, om vergoeding van schade door die late oplevering geleden. De Voorz., benevens de heeren *v. Beek*, *v. Bel*, *Diemont*, *Scheerenberg*, *Wolff* en *v. Werkhoven* hebben over deze aangelegenheid van gedachten gewisseld, waarna een voorstel van den heer *v. Beek* — strekkende om aan *A.* voor de helft der boete van *f* 360 remissie te geven en *f* 25 toe te kennen aan *K.* — in stemming wordt gebragt met dien verstande dat de leden, die er tegen stemmen, zullen gerekend worden te zijn voor het voorstel des voorzitters, die de boete van *A* tot op *f* 50 terugbrengen en aan *K* eene som van *f* 25 toeleggen wilde. Het eerste voorstel is aangenomen met 7 tegen 6 st., de heeren *v. Beek*, *v. Bel*, *Diemont*, *v. Lockhorst*, *Scheerenberg*, *Schluiter* en *Wolff*.

Verzoek van den koncierge van 't raadhuis *W. Stol*, om verhooging zijner bezoldiging of vrijstelling der betaling van belasting. — Op voorstel van den heer *v. Bel* wordt besloten, vooraf het advies van B. en W. in te winnen.

Tot lid der pl. schoolkommissie is de heer *Schluiter* met algemeene stemmen, op eene na, herbenoemd

Ingekomen zijn: de goedkeuring van Gedep. Staten op het 1. aanvullingskohier van den hoofdelijken omslag over 1861. — Voor informatie.

Brief van mevr. *Bousquet* douair. *v. Iddekinge* aangaande haar ontslag als regentes van het burger weeshuis. Op des voorzitters voorstel, wordt besloten eervol ontslag te verleenen en daarvan dan de belanghebbende en het betrokken kollegie mededeeling te doen.

Rapport der kommissie, in wier handen is gesteld een verzoek van eenige ingezetenen om eene zweminrigting te mogen daarstellen. De kommissie, hoewel eene wijziging voordragende in het plaatsen van 't gebouw, oordeelt dat het aangegeven terrein buiten de kl. Koppelpoort geschikt is en deelt niet het bezwaar door *C.* baron *Nepveu* in een des betrekkelijk adres uitgedrukt. — Ter sekretarie en behandeling in eene volg. vergad.

Op eene deswege door den heer *v. Bel* gedane vraag, antwoordt de voorz. het voornemen te hebben nog in deze maand aan 's raads beslissing te onderwerpen het wel of niet oprigten van eene openbare burgerschool.

De openbare zitting wordt alsnu opgeheven en na de heropening van de deuren, gesloten.

---

§— De memorie van beantwoording betreffende het ontwerp van wet tot onteigening van perceelen ten behoeve van den aanleg van een spoorweg van Leiden naar Woerden, heeft thans het licht gezien. Daaruit blijkt o. a. dat de minister de beantwoording der vraag, welke in het voorloopig verslag wordt voorgesteld, niet wenscht te betwisten, ofschoon welligt de stelling niet gezocht ware, dat koncessie en onteigening zijn twee verschillende zaken, die elk op zich zelf en afzonderlijk dienen behandeld te worden.

Maar al wenscht de minister de koncessie niet van het tegenwoordig ontwerp af te scheiden, hij kan toch geenszins toegeven, dat beide zaken zoo onafscheidelijk zouden zijn, dat de Kamer zich zelve ongelijk zou worden, zoo zij haar votum aan het ontwerp gaf. Is tegen de koncessie, of liever tegen enkele bepalingen daarvan, opgekomen, het onderwerp zelf der koncessie is daardoor niet afgekeurd.

Volgens de memorie staat het vast, dat aan de gekoncessionneerde lijn, in het openbaar belang, de voorkeur moet worden gegeven; — dat daarmede de belangen der residentie niet zijn gekrenkt; — dat de spoorversmalling voor den Staat als zeer belangrijk moet worden geacht; — dat bij eene verwerping, de Staat belangrijk nadeel kan lijden, en dat men, bij eene goedkeuring, de bepaalde verzekering kan geven, dat de volledige uitvoering der koncessie geen gevaar zal loopen.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Heden zijn in de Tweede Kamer der statengeneraal de beraadslagingen gevoerd over het IV. hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1862 (depart. van Justicie).

De heer *Westerhoff* gaf de reden op, die hem zoude kunnen leiden om tegen dit hoofdstuk te stemmen. Hoofdzakelijk bestond die in het verhoogd cijfer dezer begrooting, waaruit, zijns inziens, voldoende bleek, dat men zich bij de zamenstelling niet uitsluitend tot het volstrekt noodige had bepaald. — De heer *v. Zuylen* beantwoordde den min. van justicie nader omtrent diens verklaringen, wegens het zitting nemen in dit kabinet. — De heer *Wintgens* wees er op, dat sinds 15 jaar op de regeling der rijkspolicie bij de wet door de kamer was aangedrongen, terwijl men tot dusverre slechts bij besluit had georganiseerd; ook verkeerde men omtrent het gevangeniswezen veel te lang in onzekerheid. — De heer *de Raadt* drong aan op verbetering van 't hypotheekstelsel en van de wettelijke regeling van de overdragt van onroerende goederen. — De heer *Hoynck* meende, dat het tijd was de in onbruik geraakte en verouderde zondagswet in te trekken, en dat er beëedigde translateurs dienden aangesteld te worden.

De heer *van Asch van Wijck* verklaarde zich met deze laatste aanmerking te vereenigen. Hij leverde daarenboven een breedvoerig betoog over de wenschelijkheid der herziening van het wetboek van strafregt, en dit in betrekking tot het gevangenisstelsel, waaromtrent men eene beslissing moest nemen. Een uitstel der herziening, gelijk de min. van Justicie op het oog scheen te hebben, kwam hem voor, ook naar aanleiding van het tweeslachtige stelsel, waarin men nu omtrent het gevangeniswezen verkeerde, nadeelig te zijn, en tot ongelegenheden te leiden, gelijk dit nu reeds werkelijk het geval was.

De minister van justicie zeide op de aanmerkingen omtrent het gevangeniswezen bij de behandeling van de zesde afdeeling te zullen terugkomen. Na kortelijk den heer *v. Zuylen v. Nyevelt* te hebben beantwoord, deed hij den heer *Westerhoff* opmerken dat de begrooting van het IV hoofdstuk in haar geheel niet het karakter droeg van weelde. De door dien spreker bijgebragte voorbeelden getuigden niet van geldverspilling; inzonderheid had hij het oog op de uitgaven van het militair geregtshof, dat, zoo lang het bestond, moest bekostigd worden. De gemaakte opmerkingen betroffen die instelling; hij kon zich grootendeels daarmede vereenigen; maar de bepoelde hervorming stond in verband met de verandering voornamelijk van het wetboek van strafvordering, waaromtrent hij mededeelde, gisteren een ontwerp aan den koning te hebben ingediend. Over de uitgave van art. 41 kon nu geen sprake zijn, omdat die post van de begrooting was weggenomen.

Daarna trad hij in een tegenbetoog der beschouwingen van den heer *Wintgens* omtrent den tegenwoordigen toestand der rijkspolicie. Deze spreker had aangedrongen op eene algemeene policiewet; maar de vraag moest zijn wat die wet moest inhouden? Voor zoo ver hem betrof kon hij niet inzien dat zij de attributen der rijkspolicie moest aangeven, maar alleen bepalingen betrekkelijk de organisatie der rijkspolicie in verband met de gemeentepolicie. Zoo lang die wet niet bestond moest die zaak blijven in den tegenwoordigen toestand, en daarin had hij geene verandering gebragt.

Met opzigt tot de door den heer *de Raadt* behandelde kwestie toonde hij aan, dat de door dezen opgesomde gebreken bij de overdragt van onroerende goederen en het hypotheekstelsel aan andere redenen, dan die spreker vermeende, moesten toegeschreven worden. Voornamelijk hadden die haren grond in het kadaster, waarvan eene herziening noodig was.

In beginsel zeide hij het met den heer *Hoynck van Papendrecht* omtrent de zaak der zondagswet eens te wezen: hij erkende ook de ongelijkmatige en onbillijke werking daarvan, en verklaarde gaarne te willen medewerken om de daaromtrent gerezen klagten te verminderen door zijn invloed te doen gelden bij de ambtenaren van het openbaar ministerie. Van eene intrekking der wet, meende hij, ondertusschen, kon geene sprake zijn, omdat, naar hij meende, de tijd daartoe nog niet gekomen was. Mogt men toch de zondagswet van 1814 als uitgediend beschouwen, met het beginsel was dit echter het geval niet, daar dit was ingeweven in de latere wetgeving, bijv. in het wetboek van strafvordering, en het handelsregt en zelfs in de laatstelijk vastgestelde jagtwetten. Dit moest men bij de beoordeeling van dit onderwerp wel in het oog houden.

Ten laatste verklaarde hij nog niet in te zien de noodzakelijkheid om in het algemeen belang eene voorziening te nemen in de kwestie van beëediging van translateurs. Ondertusschen zou hij gaarne zijne aandacht aan dat onderwerp wijden.

De heer *v. d. Linden* zeide zich te scharen aan de zijde van hen die de zaak der beëdiging en aanstelling van translateurs behandeld hadden; hij drong vervolgens aan op eene regeling der konsignatiekas, vroeg inlichtingen omtrent de bijzonderheid dat onlangs een kweekeling van de militaire akademie van Breda ter dispositie van den militairen regter was gesteld, wenschende hij te weten op welke gronden dit was geschied; hij kende ten minste daarvoor geene geldige bepaling. Ten slotte besprak hij de Zondagswet, toonde aan dat in het betoog zelf des ministers het bewijs gelegen

lag dat de tijd voor de intrekking gekomen was.

De heer de Brauw zeide dat hij zich bij de stem die hij over dit hoofdstuk zou uitbrengen, zou laten leiden door het denkbeeld bij den aanvang der beraadslagingen door hem aan den dag gelegd, dat dit ministerie krank was, en dat hij daaraan zijne ondersteuning niet mogt verleenen. Met het stelsel des ministers omtrent de Zondagswet, zeide hij zicht niet te kunnen vereenigen; volgens zijne meening lag het in den geest der grondwet de godsdienstoefening te beschermen, en zou hij in dien geest eene wet tot stand gebragt willen zien.

Nadat nogmaals de heer *Hoynk* het woord had gevoerd tegen de ongelijkmatige en onbillijke werking der Zondagswet en de minister van justicie nadere inlichtingen had gegeven, waarbij hij o. a. al was de tegenwoordige Zondagswet in strijd met den geest der grondwet, toch eene Zondagswet noodig noemde, werden de diskussien gesloten:

Heden behandeling der artikelen. De voorzitter deelde in den loop der zitting mede, dat bij de vergadering is ingekomen een *voorstel van* [illegible] *vijf leden*, tot het houden van eene e[illegible] *treffende de inrigting van de Marine*. Di[illegible] is gedaan door de heeren *Delprat*, [illegible] *Blussé*, *Dullert* en *Hugenholtz*. Het [illegible] gedrukt en aan de afdeelingen verzonde[illegible]

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN [illegible]